

VIENYBE LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 18.

Plymouth, Pa., d. 6 Gegužio (May) 1903 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVIII.

ESTABLISHED 1886
The Lithuanian Weekly
„Vienybe Lietuvniku“
Published every Wednesday at Plymouth, Pa.

Executes all kind of Job Printing and translating in all modern languages.

Subscription \$2.00 per year.

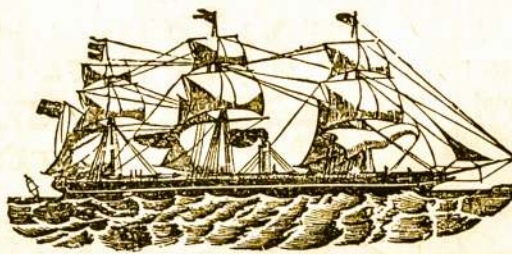
All communications must be addressed:
J. J. Pauksztis & Co.
224 EAST MAIN STREET
PLYMOUTH, PA.

UŽDĖTAS 1886 metu
NEDĖLINIS LAIKRASZTIS
„Vienybe Lietuvniku“
išeina kas Sereda Plymouth, Pa.

Prenumerata ant metu:
Amerikoje \$2.00
i kitas szalis \$3.50

Prenumerata turi buti isz virstaus apmokėta, nes įstatymai draudžia po baume stundinėti neapmokėtą laikraštį.
Rašant apie permainymą adresu, būtina reiklia atsiųsti ir senąjį adresą. Kas malon apsipazinti su šiztuo laikraščiu, gali gauti, pareikalavęs, du numeriu dovanai.
Reikalaujantemes knygu kataloga pristunciam dovanai.
Pajteszkojimai: garsinant vieną sykį 50c.
" " " du sykii 75c.
" " " tris sykii 1.00
Pinigai stunciaei per MONEY ORDER arba registravotoe gromatose ant ezito antraszo.

J. J. Pauksztis & Co.
224 E. Main st.
Plymouth, Pa.

Neikite pas svetimą, bet pa
V. G. Sava
„Saloon“ 13 S. Penn. Ave.
WILKES-BARRE, PA.
Puiki degtinė ir alus! kvie-
cziam lietuvius.
Czia gausi pigiausias laivakortes ir
pigiai nusiqti pinigis i visas svieto
dalis.

Gyvastis užtikrinta.

Dr. Albertas Kaufmanas

Europiszkas ir Amerikoniszkas specialistas, ir draugas mainierių užtikrina iszgydymą koznos ligos, vyru privatiszkas ligas, moterių ir vaikų.

Dr Kaufmanas praktikavojosi daugeli metų szpitolėse ir turi diplomus Maskolijos ir Amerikos ir jis pasakys tavo kalboje kas per priezastis ir kaip iszgydyti. Tukstancziai žmonių tapo iszgydyti ir apsaugoti nuo amerikoniszko peilio.

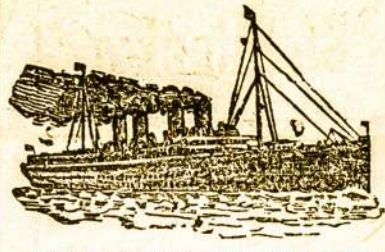
Specialiszka praktika ir vaistai europiszki užlaikė daugelio gyvastį ir suteikė sveikatą. Daugelis žmonių pažysta isz seno krajaus. Susiszneku lenkiszskai, maskolliszskai, vokiszskai ir lietuviszskai.

Ofisas: 43 S. Washington, str.
Wilkes Barre, Pa.

TELEPHONE { 578 M. Bell
1005 Peoples.

Ofiso valandos nuo 8-10 isz ryto,
nuo 2-4 po pietų, nuo 7-9 vakare.

Telephonas 309 — 2 S. S.
P. V. Obiecunas,
1118 Carson str. S S. PITTSBURG, PA.

Parduodu Laivakorte ant visokių linijų ir enczlu pinigis i visas dalle svieto. Dovernastie (pavedimus rseztu) atlikimui reikalų su Maskolijos valdzia. Iszmainau visokius pinigis ont amerikoniszkių ir t. t. Darau apsegerėjimus nuo ugnies (Fire Insurance) ant visokių dalkių. Jeigu kurį atkeliauvsz užlaikytų kaetlegarnėje, tegul szaukiaei prie manęs, o az jį lezliuosuosiu.
Lietuviai kretpinkite pas savo tautietį, o bratte užganėdinti.

Mėsinyczia Marcin i Antoni Szarejki,

Užlaiko kasdien szviežią mėsą, kiau-
liena, versziena, jautiena, avincziena,
kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių
galima gauti dideliam pasirinkime.

teiposgi užlaikau mil-
tų, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt

yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
už p gesnę prekę nei kaip pas kitus
visi pas **M. i A. Szarejki,**

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Daugiau kaip
30 metus iszmegetintas!
Dr. RICHTERO
wisam swietui zinomas
„ANKER“ (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausias gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu **Rheumatizku**
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

50 YEARS' EXPERIENCE
PATENTS
TRADE MARKS
DESIGNS
COPYRIGHTS & C.
Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook of Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the
Scientific American.
A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.
MUNN & Co., 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

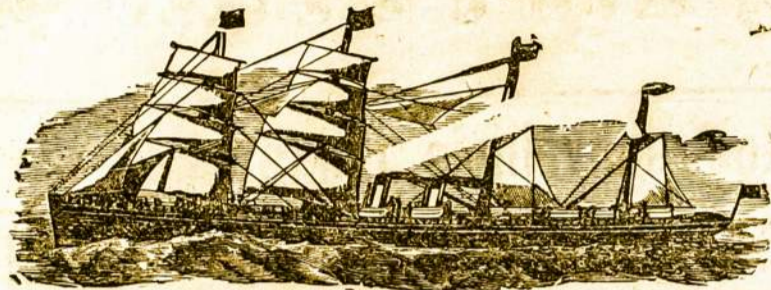
Teleponas 352 Plymouth.
Daktarka.
Johanna Želviene.
Vienintelė lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Ofisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church ulyczių. PLYMOUTH, PA.
Ofisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
atidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.
Priima i savo namus ant tamtikro
laiko gimdyves (moteris palage) ir su-
teikia joms pagelbą ir gerą prieziurą.

ADRESAI
CENTRALISZKŲ VIRSZINIŲ „TĖVYNĖS
MYLĖTOJŲ“ DRAUGYSTĖS.
Prezidentas — J. Tareila
677 N. Riverside Waterbury Conn.
Sekretorius — W. Martiszius care of
Ruskin College Trenton, Mo.
Kasierius — A. Olszevskis
60 Sub-Sta. Chicago, Ill
Knygius — Dr. J. T. Želviene
1 Church st. Plymouth, Pa.

**„Vienybės“ redakcija te-
lephonas (PEOPLE'S tele-
phone) 7145.**

Max Kobre Litewski i Polski BANK

40 Canal Str.,—142 Division Str., New York
Filija 81 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Prieteliai! dudu jums žinia, kad mes pardudam Szifkortes ant visų greicziausių laivų už pigiausia prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziamė pinigų, kuriūs jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantorėje galite susiznekėti lietuviszkai ir lenkiszka. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su kožu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardudame tikietus ant visų gelezinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą banko ir mokam po 3 1/2 procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir višzaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir izimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

!NESKAITYK ŠITO!

JOHN'S WART KILLER — nudydo visiškai karpas ir nepalieka jokio ženklo. Preke.....25c
MEDEGA del išėmimo plėmų iš visokių drabužių yra kožnam reikalinga ir turi turet. Prekė.....15c
JOHN'S HAIR POMADE yra puikiausiai kvepianti plauku pomada. Augina plaukus.....25c
JOHN'S HAIR TONIC sulaiko slinkimą plaukų, apsaugoja nuo praplikimo ir prazilimo. Ataugina naujus ir dailius plaukus. Bonka po.....50c
JOHN'S HAIR GROWER apželdina nuplikusias galvas naujais ir tankiais plaukais. Pr. \$1.00
JOHN'S BREATH PERFUME užmuša smarve ir negardžius skonus burnoje. Turi puiku ir priimnų kvapą. Baksukas po.....25c
STEBUKLINGAS PAVEIKSLAS; moteris persimaino į vyrą ir vėl atsimaino. Tileras stebuklas. Pats ir draugai nusistobėsit pamatę ir nesuprasit kaip tas pasidaro. Kur kas pasisuka su šiu paveikslu tai kruvos apstoja ir viens per kita lipa norėdami pamatyti. Pirk tuojaus. Preke.....10c
GERIAUSI ŠTUKA— ant svieto yra pranęskanti baliuke. Atidarai skožiuliuke, parodai visiem jog yra baliukė, uždarai, atidarai, o baliukės nėra. Gali atrasti kito kišenėje ar kur tik nori. Gali duot į rankas dėl peržiūrėjimo vis nesuseks. Lengva nuveikti. Preke.....25c
John's Supply House,
 3215 S. Morgan St., Chicago, Ill.

\$100 Nagrados \$100

užmokėsiu kiekvienam, kuris taptų iszgydytas isz ligų igytų per jaunistės iszdykumą) — onanizma — naminėmis gydymo mis. Teip iszgydyti negalima, bet jaigu kenti ant nervų, turi apsilpnytas litiszkas dalis kuno, per onanizma ar poliucija, kenti galvos skaudėjimą, pilvo užkietėjimą, miegot negalėjimą ir kitas tam panasias silpnybes, raszyk sziandien pas mane, o asz atsinsiu tau, užpeczętytame koperte, apraszymą kaip asz iszsigydziau trumpu laiku isz tokių pat ligų kelių metų kentėjimo. Indėk už 2 centu markę ir raszyk pas

JOHN WASEL

Box 657 Iron Mountain So., Michigan.

HOTELIS K. Strzeleckio.

276 E. Main str. Plymouth, Pa.

Užlaiko visokios degtinės, vyno, skanaus aluczio, puikiai kvepianczių Cigarų, ir reikale suteikia draugiszką rodą. Jeigu nori linksmai laiką praleist ir iszgirist skambinant ant fortepijano puikias melodijas, tai tik užeik pas K. Strzelecki.

Temykite!

Geriausią užėiga dėl Lietuvių, puikiausias alus, vynas, sznapsas, cigarai ir t. t.

Siuncziu pinigus in visas dalis svieto, greitai ir pigei. Taipgi parduodu laivakortes ant visų greicziausių linijų. Keliaujanczius in užrubezių pasitinka New Yorke ant dypo ir nugabena ant laivo be jokios turbacijos.

JOHN SKRITULSKY

26 Broad Str. New Britain, Conn.

Telephone 2292 Williamsburg.

A. W. Żaliauckas,

Graborius Brooklyno Liet. Parapijos
227 Berry st. Brooklyn, N. Y.

Tarpe Grand ir N. 2-nd str.

Laidoja mirsius ant visokių kapinių; balsamuoja ir sprėdo lavonus iki įdėjimo į grabą; parsamdo karjetas vestovėms, krikeztynomis ir pasivažinėjimui pigiaus negu kitur

Lietuviai New Yorke, Jersey City, Mashhe, irapilinkės atsizaukite eleponu lietuviezka, o busit užganėdinti visame.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuviszkas **BRUNDA'S** Suvienytose Valstijose Sziaurint-Amerikos, kuriame iszdirba geriause **ALŲ PORTERŲ** ir **ELIŲ**.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputį užsilinksmini bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaisytyų kvarbų nė prozky.

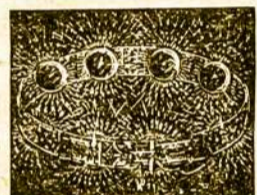
Todėlgi perkantieji ir pardavėjai (karcziarnikai) visadcs reikalaukite Lietuviszko

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszeipsite savo Vientauczius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN BREWING CO. DANVILLE, PENN., A.

Office: 313 Bedford Ave. Broadway & South 8-th st.

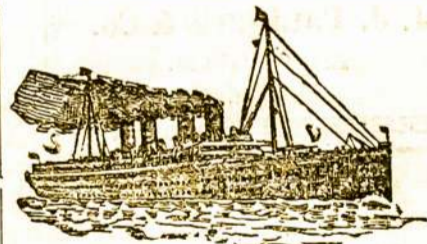
Jeigu turi skaudėjimą ir svaigima galvos, skaudėjimą po kratine, sanariu, nuogas ir kryžiaus, reumatizma, sunkuma ant krutines, nepaprasta szirdies plakima, užyma ausyse ir galvoje, drebejima ir vaikszeziolima kraujo, pamelinavusius paakius, užkietojima viduriu, bjaurius ir baisius sapnus, sunkuma kojose, jeigu iszeina sekla naktje ar prie nusiszlapnimo, jeigu negali miegoti ar valgyti, jeigu esi nuvarges rytmetį, esi bangus, gedingas, nusimines, jeigu lytiszkos dalys yra nusilpnę, tai musu **ELEKTROS JUOSTA** praszalys visas minetas symptoms, priduos magnetizma ir gyvybe visam kunui, meile, tvirtuma ir linksnuma, sutvirtina nusilpnėjusias nervas: vienu žodžiu padaro žmogų kaip naujai gimusį. Szita Elektras Juosta neszojasi ant gryno kubo ir turi stebuklingą gydanczią galybę visz minetu kentėjimu. Elektriška dalar vartuoja garsiausis daktarai, nes ka elektrika padaro tai, to gyduoles neinstengia. Dėl geresnio patiszkinimo ir rodos raszyk, indedamas marke, ant szio adreso:

John's Supply House,

3215 S. Morgan st. Chicago, Ill.

Didele krautuve IR KARZIAMA

Kas nori gero tavo gauti ir skanaus gėrymo ragaut, tegul atsilanko pas **Joną Żukaucką**
Plymouth, Pa.

Telefonas 26-5 So Boston

F. J. & K. Mockevicz,
83 Endicott st.

SO. BOSTON, MASS

Parduodu laivakortes ant visokių linijų ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Doviernaeti (pavedimus reszta) atlikimui reikalų su Maskolijos valdzia. Iszmainu visokius pinigus ant amerikonziskų ir t. t. Darau apsegerėjimus nuo ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu kurį atkeliauvsi užlaikytų kestlegarnėje, tegul szaukiaisi prie manęs, o asz į iszliucuosiu.

Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o busit užganėdinti.

Lietuviszka karczema B. Ramanaucko! 938 S. 2-nd st. Philadelphia, Pa.

Užlaikau geriausius gerimus szemia mieste todėl vientaucziai ne pamirszykit atsilankyti o visados busite užganėdinti.

PERŽVALGA.

— Juozas Taboka išz Odesos raszo, kad į tą miestą yra pripludusi daugybė lietuvių, kurie pulkais į tą keliauja, tikėdami rasę aukso kalnus. Tuli nenaudėliai, patys badu stipdami, raszo laiszkus Lietuvos pasigirdami, jog jiems labai gerai, ir tas pamasina nepatyrusius žmones. Atpludę žmonės vargsta, badauja ir kenezia laukdami darbo. — Priegtam p. J. T. praszo prisiųsti knygu, padalinimui tiems bėdžiuliams. T. M. D. galėtų tai padaryti.

— Odesoje pasimirė 17 vasario Jurgis Miliauckas, išz Marcinkonių, Trakų pav., Vilniaus gub. Velionio brolis Kazimieras ir sesuo Marijona yra Amerikoje.

— Vokietijos pacztas yra labai pagirtinas link pristatymo gromatų ir siuntinių, bet sykiu ir vokietystę platina, kaip kad Maskolijos pacztas, o maskolystę. Poznaniaus ir Silezijos provincijose, kur gyvena lenkai, nepriima gromatų nė siuntinių su lenkiskai raszytais adresais. Dabar tas pats atsitiko ir Prusų Lietuvoje su lietuviskai raszytu adresu, kur pacztas sugražino siuntėjui laiszką, su paminėjimu, kad tokia ypata (adresatas) nežinomas yra, nors gyvena paminėtame kaime. Siuntėjas gromatos padavė skundą Gumbinės pacztui, kuris apsiėmė kaltininką sujieszkoti.

— Ponas Karvojus savo 53 laiszke netikėtai pamelavo, buk laikraszczių izsleistojai ir redaktorai, kurie nepuczia į kunigų dūdą, nepatiria nuo kunigų jokios materijaliskos skriaudos. — Tikras kunigo genijus! Vienaip daryk, o antraip sakyk, gal ir perklampsi, gal kas ir įtikės.

— „Lietuva“ pranesza, kad St. Jurgio draugystė izz Philadelphia ant 10 metinių sukaktuvių 28 d. balandzio, nu-

tarė parsikviesti kun. Žilinską izz Plymoutho su prakalba, ką patyręs kn. Kaulakis teip pataisė, kad kn. Žilinskas nepribuvo. Mat kn. Kaulakis kn. Žilinską apszaukė atskalun(!). — Kada Philadelphia para-pijonai reikalavo paszalavimo kun. Kaulakio, arcivyskupas buvo uzkvietęs kun. Matulaitį. Kaulakis-Akmenukas apie tai patyrę, apskundė arcivyskupui, kad k. Matulaitis „szliuptarais“ esąs ir tada į Phila., pateko Akmenukas, kur atlikęs Klingenbergio rolę grįžo į savo senąją vietą. — Kun. Žebrius tapo bedieviu apszauktas nuo Elizabetho kun. ir dėlto neatvyko ant prakalbų, nors buvo pažadėjęs.

— Brooklyno aukautojai jau seniai padavė užmanymą Shenandoah'rio Lietuviszkam Benui, atlikusius per \$500,00 pinigų nusiųsti p. A. Olzevskiui ant tautiszkų reikalų, pusę ant kankintinių, o kitą pusę mokslaeiviams. Iki sziolei Benas dar neparodė, ar nusiuntė tuos pinigus į paskirtą aukautojų vietą, ar dar ne.

— Union City, Conn. buvo leista raszoma masziukė ant izslaimėjimo 14 vasario, izsleidimui velionio Griesziaus atmintinės knygelės. Teipgi buvo renkamos ir aukos. — Apie atskaitą nieko negirdėti.

— Philadelphiaj Supreme Court pripažino lietuviszką bažnyczią parapijai St. Antano, o ne vyskupui. Sudas nusprendė, kad bažnyczia (nama-), kurios parapijonai izspazįsta katalikų tikėjimą, bet nepripazįsta vyskupo, priguli parapijai, o ne vyskupui. Arcivyskupas Ryan pasakė, kad parapija, kaip ir szita (St. Antano), pildanti katalikystę, o nepripazįsta bažnyczios valdzios, yra skaitoma uz nekatalikiszką. Sudas pripažino teisingumą vyskupo žodžių, bet bažnyczia pripažino tiems, kurie ją pastatė.

Isz Lietuvos.

Sziauliai, Kauno gub.

Sziaulių gimnazijoje buvo toks atsitikimas. Gimnazijos inspektorius Koch atsilankė mokintinių bute, padarė kratą pas mokintinį 7 klisas Aklij. Tarpe knygu užtiko numeį maskoliszko revoliucijoniszko laikraszczio „Nakanunie“. Inspektorius tuojaus nubėgo su radiniu pas direktorių Jakuszevczių, kurs tuojaus izsginė Aklij izz gimnazijos, ir atidavė jį į rankas vietinio žandaro Hofmano dėl tyrinėjimo.

Inspektorius Koch'as žinomas yra savo szuniszku paklusnumu pildyme virszininkų reikalavimų. Idant įtikti direktoriui, jis visur ir visados sznipinėja apie mokintinius, klauso priselinės netyczioms, prisitaikęs slapta pažiuri per langą mokintinių buto, jieszko lietuviszkų knygu ir jeigu kas papuola į jo nagus, tuojaus apie tai pranesza direktoriui. Jo szirdis, turbūt taukais apaugus, nejauczia skriaudos, kurią vaikams padaro. Žilas caro urėdininke, kur tavo supratimas doros ir žmogiszkumo? Paskaityk savo aukas.

Apie direktorių Jakuszevczių sunku ką nors pasakyti, kaipo apie žmogų, kadangi izstikrųjų yra tai stabas, kuris judinasi pagal paliepimą augsztesnių virszininkų. Apėmęs direktoriaus vietą jis ilgą laiką skaitė vien tik aplinkraszczius Apszvietos ministerio. Izz jų pažino savo priderystes ir su užkietėjimu beprotiszko formalisto, seka juos žodis į žodį. Paskutiniame laike, izz priezasties tolydinių studentų sumiszimų Apszvietos ministeris paliepė direktoriams vidutinių mokyklų fabrikuoti mokyklose žmones nuolaidžios szirdies, visame paklusnus valdziai, žiurinczius į gyvenimą per akinius, valdzios uzdėtus, t. y. kad jie butų žmonės visa-

me vienoki, lygiai, kaip knypkiai ant direktoriaus žipono. Prie Sziaulių gimnazijos ministerio receptą reikėjo ypacz rupestingai pritaikyt, kadangi ji tarpe neisztikimų (dieblagomad. žnų) užėmė vieną izz pirmutinių vietų.

Pagal aplinkraszczio įsakymą Jakuszevczius užvedė gimnazijoje tokią policijos priežiurą, jog du, tris mokintiniai negal susieiti, kad koks mokintojas neįkiszty tarp jų savo snapą. Inspektorius rupesziu pereituose metuose tapo surastas ratelis savitarpinio mokinimosi tarpe gimnazistų. Gudrus Jakuszevczius tuoj dasiprotėjo, jog tai turi buti revoliucijonierių draugystė ir savo sanprotavimus perstatė apierubės valdziai. Izzyręs reikalą ant vietos, kuratorius subarė direktorių už kvailumą. Bet direktorius nenusiminė ir tuojaus patėmyjo revoliucijoniszkus apsireiszkimus tarpe mokintinių: laike koncerto, keletas mokintinių izsėjo drauge su tėvais izz salės priez giedojimą „Bože caria chrani“ (Dieve saugok carą). Direktorius izz to sutvėrė politiszką reikalą, už kurį apturėjo antrą izzbarimą. Vienok sznipinėjimas nesustojo; mokykloje, namieje, ant gatvės, visur teip asztriai daziuri, kaip nedaziuri nė kareivių kazarmėse. Tokia prieziura, pildoma žmogaus be jausmų, be proto, padaro gimnazijoje gyvenimą troszkinancziu teip, jog silpnesni joje nyksta ir moraliszkai žusta, o stipresni įgauna neiszpasakytą neapykantą link savo prispaudėjų. Nedyvai, jog mokintiniai, turėdami už globėją tokį Jakuszevczių, kuris yra geriausiu paveiklu cariszko berno, jau mokykloje pradeda neapkėsti valdzia, stengdamiesi elgtis prieszingai jos reikalavimams. O patekę į augsztesnes mokyklas darb-szcziausiai dalyvauja visuose sumiszimuose ir manifestacijo-

se priešai valdžią. Iš tikro nėra to pikto, kad neiszeitų ant gero.

* * *
Pereituose metuose buvo nemažai straikų. Kovo mėnesį sustraikavo 33 žydai, rubsiuvių darbininkai, reikalaudami dienos darbo nuo 8 ryto iki 8 val. vakaro ir valandos ant pietų, apart to reikalavo pakelimo algos ir tai nuo dienos, o ne nuo stukių. Pradžioje antros savaitės straiko meisteriai nusidavė pas žandarų pulkauninką, praszydami jo, kad areštuotų straikierius. Užmanytoju buvo Kairovskis.

Žandaras praszymą išklause: suaresztavojo 17 darbininkų. Tuomtarpu artinosi velykos. 16 liuosų darbininkų pradėjo dirbti, o tuos meisterius, kurių darbininkai kalėjime negalėjo pradėti darbo, apėmė gailėstis, ir jie vėl nuėjo pas žandarą, praszydami, kad jau paleistų darbininkus. Bet sziuom žygiu jų praszymas liko be vaisių. Nekurie isztų 17 darbininkų iszsėdėjo keletą mėnesių, kiti net 6-7 mėnesius. Likusieji draugai boikotavojo tuos darbdavius, kurie sukiszo savo darbininkus į kalėjimą. Straikas nusisekė nors nevisiskai. Laimėjo darbo dieną nuo 8 val. iki 8 vakaro. Moka algas nuo savaitėzių, bet jų nepakėlė. Po rubsiuvių straikavo kurpiai — 35 darbininkai, tarpe jų 3 lietuviai. Straikas tęsėsi savaitę. Meisteris Jaskevyczius, lietuvis, bijodamas savo dirbtuvėje straiko, pakėlė darbininkams algą pagal jų reikalavimą ant 10 kap. Paskui straikavo sliesoriai — 6 darbininkai. Dirbo nuo 6 iki 10 valandai, reikalavo dienos darbo nuo 7 iki 7. Straikas tęsėsi visą vasarą. Netekę uzdarbio žmonės gulėjo darzuose arba tvartuose. Dviejose dirbtuvėse straikas tęsėsi 2 mėnesiu, vienoje apie 5. Paszelpa isz kamos buvo nedidelė — apie 20

kapeikų, straiką iszloszė.

Praėjusiam rudenyje czion sudegė kunigo namas. Laike ugnies darbininkai sumuszė minėtą meisterį Kairovskį. Kunigas tvirtino, jog namą padegė litvomanai-socijalistai, atsikerszindami jam už pamokslus, jiems prieszingus; žydygi meisteriai tvirtino, jog tai yra darbas žydu darbininkų, kurie laike ugnies galėjo be baimės apkulti savo meisterius. Keno teisybė, nežinia. Vienok aiszku, jog klebonas ir meisteriai turi negryną sąžinę.

(„Echo“ No. 4)

Politiszkos žinios. Suvienytos Valstijos.

Karės departamentas apgarsino tyrinėjimą generolo Miles apie pasielgimą apicierų ir karėvių Pilipinuose. Vaziuojant nuo Calamba iki Batangai, jis matė, jog szalis apiplėszta, gyventojai sunaikinti. Lipo'j gyventojai pasitiko jį, skųsdamiesi ant nežmoniszko su jais pasielgimo amerikonzskų karėvių. 15 isz jų kankino, pilant ant jų vandenį. Vieną senį, 65 metų, nukankinę vandeni sudegino jo namuos. Panašiai elgėsi kariumenė visuose krasztuose. Vienoje vietoje du vietiniai gyventojai tapo užplakti ryksztėms.

Apicieras Culfield paimtus į nelaisvę 7 gyventojus suriszo po 4 ir nužudė szuviais arba durtuvais. Calbayoge žmonės buvo kankinami vandeni. Miesto prezidentas parodė žaizdas ant kuno nuo virvių, kurioms jį suriszo, ir kurios įsverzė į mėsas. Kitu du kankinami buvo kunigai. Vienam isz jų iszmuszė dantis ir atėmė pinigų \$300,00.

Paskutiniam laike ant Pilipinų amerikoniai paėmė į nelaisvę Rios'ą, pilipiniecių vadovą, kuris skaitėsi tarp jų už pranaszą, skelbė neapykantą priesz amerikiecius ir nevienam isz jų galą padarė. Vieti-

niai gyventojai apie jį skelbė, buk jis paėinąs stacziai isz dangaus, parneszė isz ten skrynę su paraszu „Nepriegulmyste“, kurią žadėjo atidaryti, kada žmonės pakels maiszta. Jis turėjo daug pasekėjų ir pasekmingai kovojo priesz amerikonus.

Maskolija atsakydama ant Suv. Valstijų klausimo kaslink tarybų su kiniais teisinosi, jog užgrėbt Mandziuriją ji neketina, neketinus teipgi kenkti niekeno pirklystės reikalams. Vienok kariumenės Maskolija isz Mandziurijos netraukia, o apie tarybas su kiniais isz tikrų szaltinių buvo praneszama, jog Kinų valdzia ant reikalavimų nesutinka. Tokiu budu Suv. Valstijos netiki Maskolijos prizadėjimni ir žada striopiai daboti savo reikalus Kinuose, nuimuncziant ten keletą kariszkų laivų.

Prancuzija.

Daug sumizimų kilo isz priezasties iszvarymo minykų. Mieste Marseille nekurie minykai norėjo dasigauti pas užsidariusius kapucinus kliosztoriuje. Vieni isz susirinkusių norėjo neleisti jų, kiti-gi suteikė paszelpą. Isz to kilo muszis su lazdomis, pakol policija abeju neiszsklaide. Minykai Roche-sur-Feron tapo areztavoti. Kariumenė isz pestininkų ir raitelių apstojė kliosztorių ir iszlanzė kliosztoriaus duris, kadangi grazumu neleido. Minykai tapo uždaryti į kalėjimą. Nantes 7 kapuciniai buvo nubausti pinigiszka bauda, už tai, jog atsiskė uzdaryti kliosztorių ir apileisti jį. Didelis pulkas žmoniųėjo paskui kapucinus, kada jieėjo isz sudo, ir vieni rėkė „tegyvuoja broliai“, kiti — „tegyvuoja liuosybė“. Teipgi tapo iszvaryti minykai garsaus kliosztoriaus Grand Char treuse (Kartuzai), žinomo savo garsia degtine, kurios sekretą su savim iszsinesz isz

Prancuzijos. Jie turėjo puikiai įtaisytas degtinės dirbtuves ir stovėjo szalyje nuo visokios konkurencijos su kitais degtinės varytojais, kuriuos virszijo. Turtas jų siekia iki 2 milijardų dolerių.

San Domingo.

Valdzios kariumenė tapo visiszškai pergalėta ir maisztininkai visur paėmė virszų ir daugelis miestų perėjo ant jų pusės. Generolas Vasquez, buvęs respublikos prezidentas, pabėgo ant laivo su savo pasekėjais į Kubą ir su 150 politiszkų pabėgėlių. San Domingo'je uždėta nauja tuomlaikinė valdzia.

Dalis darbu.

Chicago, Ill. Czion sustraikavo 25,000 skalbinczių darbininkų, isz kurių daugumas yra moters. Reikalauja pakelimo algos nuo 10 iki 50%, ką darbdaviai sako negalinti iszpildyti.

O m a h a , N e b. 1 geguzio sustraikavo 18,000 darbininkų, tarpe kurių yra važnyczios, vieszbuocių tarnai ir dailydės Viskas tyka. Tik retkarcziais pasirodo ant gatvės vežimas, vieszbuocių uzdaryti, o straikieriai ramiai sau sznekuociuojasi ant gatvių kampų. Vieszbuocių tarnai reikalauja vienos liuosos dienos sanvaitėje; kitidarbininkai reikalauja pakelimo algos nuo 10 iki 20%.

T o r o n t o , K a n a d o j e. Sustraikavo apie 5000 dailydzių, staliorių ir cemento darbininkų, kurie reikalauja pakelimo algos 5 centų už valandą, ant ko darbdaviai nenor pristot. Netik unijonistai, bet ir visi darbininkai minėtų szakų darbo žada prisidėti prie straiko.

L a n c a s t e r , P a. Czion sustraikavo teplioriai, blekioriai ir kalviai, reikalaudami visiszko unijos pripazinimo, pakelimo 10% algos; blekio-

riai reikalauja dar 8 valandų dienos darbo ir subatomis pietumis baigti darbus. Malunų darbininkai irgi buvo nusprendę straikuoti, bet darbdaviai pakėlė jiems algas ant 5% ir tuomi išvengė straiko.

Reading, Pa. Darbdaviai pakėlė dailydėms algas nuo 28 iki 30 centų už valandą, murininkams nuo 40 iki 45, geležies liejinyčių darbininkams nuo 45 iki 50 centų už valandą.

New Britain, Conn. Dailydės nusprendė straikuoti, reikalaujant mažiausios algos \$2,80, vietoje \$2,50. Tris kontraktieriai sutiko ant pakėlimo algų. Kiti atsisakė nuo pakėlimo ir jų darbininkai straikuosė.

Stamford, Conn. Czion sustraikavo 25 darbininkai N. Y., N. H. & H. geležinkelio, reikalaujant 8 val. dienos darbo ir \$2,00 algos. Jie išžėjo nuo New Haven geležinkeliu ant New Yorko ir prikabino 6000 darbininkų straikuoti. Kaip jiems nūsiseks straikas, nežina, nes netur organizacijos.

Wilkes Barre, Pa. Akmenų skaldytojai tuneliuose ir landynėse pareikalavo 10% pakėlimo algos, ko nepadarant kontraktieriams laike 14 dienų, sustraikuosė.

Hudson, N. Y. Czion sustraikavo 525 italai, kurie dirbo prie Cornell pylimo, už numazinimą algų nuo \$1,35 ant 1,25.

Youngstown, Ohio. 2000 darbininkų, pezkurių geležies liejinyčiose, pareikalavo pakėlimo algos nuo 10 iki 15%

Chicago, Ill. 2000 darbininkų Deering'o žemdarbystės masinių sustraikavo, reikalaujant pripažinimo unijos.

Hazleton, Pa. W. Charriere, organizatorius darbininkų anglių apielinkėse praneša apie sunkų padėjimą

darbininkų siuvėjų ir skalbėjų. Daugiaus 4000 mergačių, kalnakasių dukterų, dirba skalbinyčiose ir siuvimo marsekinių dirbtuvėse po 10 valandų per dieną už pusę algos, sulyginant su kitoms dirbtuvėms. Mazos mergaitės gauna 2 centu už valandą. Keletas szimtų dirba už \$1,50 per savaitę. Darbdaviai gina jas nuo unijų ir reikalaujant geresnių sanlygų grąšina perkėlimu dirbtuvės į kitą vietą.

Mahano City, Pa. Gerharto marsekinių dirbtuvė sustraikavo 150 merginų už tai, kad 9 isz jų tapo atstaitytos nuo darbo už unijos propagandą.

New York. 4000 darbininkų sustraikavo, kurie dirbo prie tunelių pomiastinio geležinkelio, reikalaujant \$2,00 algos su 8 valandoms dienos darbo.

— 4000 drabužių kirpėjų sustraikavo reikalaujant 8 val. dienos darbo.

Isz Amerikos.

Rauplių priezastis. Ant susirinkimo Bostono Mediszkos draugystės, T. Councilman, prof. Harvardo universiteto, pranezė, jog pagal jo tyrinėjimus priezascia rauplių yra mažintėliai organizmai, prasciausiaiš formos. Savo tyrinėjimus daktaras Councilman darė laike paskutinės epidemijos Bostone ir tikisi kad trumpame laike nūsiseks jas iszgydyti.

Unijos darbininkai meta miliciją.

Prisirengdami prie abelo straiko ir bedarbės, unijos darbininkai Omaha'je 1 gegužio nusprendė pamesti miliciją, jei katras prie jos priguli, idant unijų draugams neparsieity šzaudyti į savo brolius darbininkus.

Pagal tiesą numiręs, bet isztikrųjų gyvas.

Woodville, Ala., murinas, vardu Tom Barth, tapo pakartas ir apskelbtas numirusiu. Kada jo kunas tapo atiduotas szejimynai, atgijo. Jo kaklas liko sveikas. Klausymas kilo, ar jau jis atliko savo bausmę ir liuosas nuo savo kaltės, ar dar syki jį kars.

Gobinas szovė teisingai.

Pennsylvanijos augszejiausias sudas iszdavė naują ir ypatingą nusprendimą apie kariszkas tiesas, pripažindamas, jog gen. Gobin laikė didžiojo kalnakasių straiko elgesi teisingai, liepdamas milicijai szaut, kad užmuszt straikierius. Nusprendimas skelbia, jog paszaukimas milicijos per civiliszką valdžią yra lygus apgarsinimui kariszkų tiesų su visom aplinkybėms ir sanlygoms žudymo žmonių.

Skaitlius geležinkelio aukų.

Pagal atskaitą tarpvalstijinės pirklystės komisijos, paskutiniuose 3 mėnesiuose 1902 m., tapo užmuszta ant geležinkelio 266 žmonių keleivių ir suzeista 2788 isz priezasties nelaimingų atsitikimų. Jeigu pridėt nelaimės su darbininkais, tada Suv. Valstijose per 3 mėn. skaitlius užmusztų siekia 938 ir 11,873 suzeistų.

Nelaimės.

Holidaysburg, Pa. užsidegė parako dirbtuvė, kur pražuvo 9 darbininkai, o 21 sunkiai suzeisti.

Cleveland, Ohio, torpėdų dirbtuvėj atsitiko eksplozija, kur 6 žmonės užmuszti tapo, o 20 suzeistų.

Detroit, Mich., Grand Trunk linijos trukis įvažiavo į žmones, kurie laukė ekskursijos trukio, kur 15 užmuszė, o per 30 suzeidė.

Žmogžudyste.

Plymouth, Pa. 28 balandžio buvo lietuvizkos vestuvės, nuo kurių vėlokai grįžo namon Jonas Masiulevyczius ir policij-

jantas Jona Samsanavyczius. Juodviem atėjus iki Bull Run geležinkelio, užpuolė juodu pulkas anglikucezių. Masiulevycziui teip permuszė galvą, kad tas ligonbutyje subatos ryte pasimirė. Samsanavyczių teipgi apkulė. Isz galvažudžių tapo sugauti 4: John McDermott, Carles Edwards, David Thomas, ir Jenkin Thomas, kurie pasodyti į pavieto kalėjimą be kaučijos.

Velionis Jonas Masiulevyczius buvo doras žmogus, 30 metų amžiaus, naszlys, paliko 10 metų dukterį, prigulėjo į szv. Juozapo pagelbinę draugystę ir sykiu prie Sus. L. A. Palaidotas tapo 4 gegužio ant Plymoutho lietuvizskų kapinių.

Seimas! Seimas!

Susiv. Lietuvių Amerikoje prasidės ketverge, 21 dieną gegužio, 1903 m., svetainėje **Palace Hall 93 Grand str. Brooklyn, N. Y.**

Ketvergo vakare bus puikus koncertas, parengtas Simono Daukanto Dainininkų draugystės, toje paczioje svetainėje, kur pertraukose bus prakalbos laikomos per seimo delegatus.

Pėtnyczius vakare, toje pat svetainėje, bus loszta teatras nuo Simono Daukanto dramaticzkos draugystės, po vardu **Mindaugis Lietuvos Karalius**, istorijos paveikslas penkiuose aktuose.

Subatos vakare, pabaigus seimą, bus didelis balius, kuriame dalyvaus visos lietuvizkos draugystės isz New York'o apielinkės „in corpore“.

Kaip seimo, teip ir visų trijų vakarų iszkilmės atai bus svetainėje Palace Hall, 93 Grand str. Brooklyn, N. Y.

Seimo delegatams nakvynės užpraszytos puikiame vieszbutyje (Hotelyje), Gallavan House, kampas Broadway & Driggs Ave. Už kambarį vie-

tėju į centrališką kasą J. Klimavyčia. Nors iszkarto mažai mus kuopelė turi sąnarių, bet ateitėje, tikimės, pasidau-gis, kadangi tarp brolių veiki-čiai kyla susipratimas ir geri norai. Kuopos sekretorius,
Jonas Klimavyčia.

Gilberton, Pa. Pagal pa-duotą užmanymą 3 num. „At skaitos“ tai mūsų 39 kuopa S. L. A. pakėlimo posmertinių nereikalauja ir pripažįsta už pakaktiną dabartinę nuo \$150. Visų sąnarių tapo nubalsuota palikti tą paciją posmertinę ir pranešti apie tai per „Vienybę“, jog mes nesiraszom prie S. L. A. dėl didelių posmertinių, negeidžiam marinti tautą, bet gaivinti, ir prigulime vien dėl jos pakėlimo.

V. Sadauckas.

Nuo Redakcijos. Jeigu kuopa priguli prie S. L. A. vien dėl tautos gaivinimo, jos pakėlimo, tai tikėsimės jos žo-džiams tada, kada kuopos sąnariai dokumentališkai užra-szys savo posmertines ant tau-tos reikalų. Iki szioliai prie S. L. A. visi priguli vien dėl posmertinių ir delto, kad jame nėra „mėtymų“ koki buvo jį valdant kunigams. Prie S. L. A. sąnariai priguli vien dėl posmertinių, o kurie nori savo szejimynas geriaus aprupinti, didesnes posmertines gauti, tie priguli prie svetimtautiszkų susivienijimų, kuriems izmo-ka iki \$20,00 per metus. Tai-gi kad sulaikyti lietuvius nuo svetimų, vertėtų pakelti po-smertines ir mokeszčius.

New York. Paskutiniame laike privaziavo daug lietuvių, teip, kad nors „Lietuvos“ su „Vienybe“ ateina dideli ry-sziai, taciaus ateiviams neuž-tenka, kurie besidalindami laikraszezius net susipesza. Dėlto velytina, kad izleistojai padidintų skaitlių prisiunczia-mų egzempliorių. Apart iz-leistoju „Lietuva“ su „Vieny-

be“ prisiunczia F. Mikolainis isz Thorp, Wis., J. Butkus isz Philadelphia, Janson isz Manchester Conn., Jokubinas isz Wisconsin ir Radziunas isz Waterburio, kurie apart laikraszezių kartais prisiunczia dar ir po kokią knygelę. Bu-tų malonu kad ir kiti tautie-čiai sektų jų paveikslą.

Iki sziol ateivystės name ant Ellis Island dirbo 3 lietuviai: V. Jankauckas už inspektorių, D. Mockevyczius ir K. Kriau-czunas už pagalbininkus. Ma-skolijai pervedus per Siberiją gelezinkelį, Suvienytos Valsti-jos parengė ateivystės staciją Alaskoje ir Kriaucziuną kelia į Alaską už inspektorių. Vy-riausias inspektorius, W. Wil-liams, uzdarė lenkiszką ateivių namą už tai, jog esant kunigui užveizdetoju, o minyszkom — pagalbininkems, nuo ateivių be paliovos viliodavo centus ant tikėjimiszkos propagan-dos; vedė pirklystę ateivių darbu, turinczius pinigų be-reikalingai užlaikydavo ateivių namuose, užslėpdavo gau-tus laiszkus nuo pažįstamų, kad tik ilgiaus galėtų izsnau-doti; ateivius laikė kaip arez-ztantus. Lenkiszkas ateivių namas vargiai kada bus atida-rytas. Nevienam ir isz lietuvių mielaszirdingos sesers bus aszarą izspaudusios.

Newjorkietis.

Union City, Conn. 22 d. balandzio gelezies liejinyccioje patiko nelaimė vieną lietuvių J. Baltruszaitį, jau ilgai dir-busį toje dirbtuvėje. Jam be-pilant sutirpusę geležį į for-mas, toji tiszko jam į akis. Vieną suvis izzdegino, o kitą dar yra viltis izzgydyti.

Kita nelaimė atsitiko su vie-nu vaiku. Apie kundė jį my-limoji mergina į sudą. Jis bėgti — bet tapo sugautas ir sudo nubaustas su 30 dienų kalejimo, o paskui apsivesti su numylėta mergina.

Tautiszkais reikalais pas

mus menkai kas rupinasi. Jei užsimeni kokiam vaikuui apie aukas ant tautiszky reikalų, tai toks gataras akis iszkabin-tinti, negu paaukauti kokį centą, sakydamas, jog kunigė-liui, tai kad ir dolerį mielai paaukautų. Pas mus daug yra tokių ką tik su kaziroms užsi-iminėja ir, vieton tautiszky reikalų, nesza savo pinigus skvajeriams, nekarta po keletą deszimzių sunkiai uždirbtų dolerių.
B. Kamaitis.

Brooklyn, N. Y. Tarj-czionykszezių lietuvių yra di-delis sujudimas isz priezasties vaidų parapijonų su savo kle-bonu, kuris per keletą nedelių neturėjo ramumo ir į bažny-cią kvietėsi po pulką polici-jantų, kurie sykiu su parapi-jonais, pasibaigus szventinui, eidavo namon. Policijantai miszių klausydavo labai ne-kantriai.

Kriauczių darbai eina nela-bai gerai, bet užtai gerai eina girtavimas karcziamose. Pagal rėksmą ant gatvių galima at-rasti kur lietuviai apsigyvenę. Susivienijimo Liet. Amer. 38 kuopa ruoziasi prie iszkil-mių busenczio seimo. Simono Daukanto dramatiszka draugystė ruoziasi prie loszimo teatro ir dainų. Susivienijimo Liet. Laisvamanių kuopa paskyrė laikyti savo susirinki-mą 10 geguzio, saleje po num. 73 Grand str.
Dumsza.

Brooklyn, N. Y. 25 ba-laudzio Simono Daukanto dra-matiszka draugystė buvo pa-remusi teatrą ir balių. Loszė „Keistutį“. Teatras tapo at-losztas labai gerai, teip, kad geriaus dar neteko tarp lietu-vių matyti. Aktoriai atliko savo roles su pasisekimu. Jų kalba, veikimas, minos, ant galo drabužiai — perstatė gyvą paveikslą Lietuvos senovės. Gilų įspudį padarė scena, ku-rioj Keistutį veda į kalejimą, Aldona isz galeszczio mirszta, o

Konradas, prie jos atsiklaupęs kalba meilius, gailestingus žo-džius, bucziuoja jos rankas ir szaukia dangų į liudininkus, jog jis ją ima už moterį. Dau-gelio akyse buvo matyt asza-ros. Kada Keistutį kalejime smaugė, svetainėje pasidarė ty-lu, rodos viskas apmirė. Po užlengimui scenos delnų plo-jimas kaip griausmas griaudė. Publika dėkavojo aktoriams už gražų paveikslą senovės Lietuvos. Didelis nuopelnas priguli p. Karaliui už jo nenu-ilstantį darbą.

Po teatrui buvo szokiai. Svecziai linksminosi iki 5 va-landai ryto kuonograziausiai. Dramatiszka draugystė davė padaryti potografiją visuose penkiuose aktuose. Kas norės įgyti tas potograpijas, teatsi-szaukia į Simono Daukanto draugystę. Ant potograpijos pamatys tikrą vaizdelį senovės lietuvių gyvenimo.
F. P.

Seranton, Pa. Balandzio 20 dieną atsibuvo labai puikus balius „Lietuvos Dukterų Dr.“ svetainėje „Music Hall“. Sve-tainė buvo izspuozsta ameri-koniszkais velukais ir kasny-kais baltais — mėlynais. La-biausia puoszė svetainę didelis Lietuvos „Žirgvaikis“, nu-piesztas Jono Teleiszos, o nuo Katarinos Dilbaitienės ant mėlyno atlosio sidabru ir szilkais izsziuvinėtas. Apie „Žirgvai-ki“ buvo nupintas vainikas isz žalių lapelių ir kvepenzių baltų kvietkų. Žmonių susi-rinko gana daug; tvarka buvo graži, visi isz pasilinksminimo buvo užgandinti. Nauda isz baliaus draugystei liko nemen-ka. Ant galo padėkavojame „Lelevelio Draugystei“ už simpatiją dėl mūsų draugystės ir tiems sąnariams kurie no-riai mums pagalbėjo laike ba-liaus. Vardan Lietuvos Duk-terų Draugystės.

K. Teleiszienė,

O. Dilbaitienė,

M. Bernotienė.

Reikale tarptautisko darbininkų kongreso.

Smagu matyti, kad lietuviai Amerikos maloniai priėmė misiją dalyvauti tarptautiskame darbininkų kongrese. Tik štai kas atsitiko. *Kongresas tapo atidėtas iki 1904 metų.* Tai nors šitą metų nebus kongreso, tai vis-gi tikiu, kad lietuviai nepaliaus rinkę pinigų dėl pasiuntinio savo delegato, kas juomi nebutų, nors bent kitą metų. Tautiečiai renka mane, nors man labai būtų sunku išvažiuoti ant keletos sąvaiczių. Rods nuvažiavęs į Europą, rasi, galėčiau šį-tą gero padaryti, apart perstatymo reikalų mūsų ant kongreso: nes tikiu, kad būtų galima tę pasimatyti su vadovais lietuvių tautiško judėjimo. Tai-gi dabar turime metus laiko dėl pasirengimo: viena, galima bus surinkti kasztus kelionės liunoniaus, o antra, prigratavoti reikalingą atsiliepimą apie mūsų tautos padėjimą, ir prigratavoti be didelės skubos, taigi geriaus apsvarstyta. Tikiu, kad atidėjimas kongreso ant kitų metų neatsaldys lietuvių nuo pradėto reikalo.

Prieg tam turiu pasergėti, kad mums, Amerikiečiams, neiszuola rinkti delegatą Europiečiams Lietuviams: asz tikiu, kad Europiečiai patys žinos, ką paskirti reikia ir kas jų reikalus geriaus galės perstatyti. Mes tik pakėlėme klausimą, mes isz savo tarpo pasiūsimė delegatą, o Europiečiai tai padarys teip-gi patys savo vardan.

Asz velyciau, kad pinigai delegatui būtų siunčiami ant rankų redakcijos ar „Vienybės“ ar „Lietuvos“, ir isz kvitavonių visuomenė žinos, kiek pinigų įėję yra. Kada delegatas važiuos, nebus tad klapatu paskirtą jam sumą užmokėti.

27. IV. 1903. *J. Szliupas.*

Susivienijimo L. A. reikalai. Naujai prisiraszė prie Susivienijimo Liet. Am.

Mt. Carmel, Pa. 52 kuopa.

Antanas Rimokaitis
Petras Petrauckas
Jonas Urbanavyczius
Andrius Karaszinskas

Shelton, Conn. 59 kuopa.

Jurgis Anckaitis
Juozas Adomavyczius
Pranciszkus Givis
Marė Staszaitienė

Bridgeport, Conn. 51 kuopa.

Urszulė Petraicziutė

Wilkes-Barre, Pa. 35 kuopa.

Kazys Murauckas
Jonas Blockis

Plymouth, Pa. 37 N. dr. Vyt.

Ona Radzevycziutė
Tamoszius Merkevyczius

Westville, Ill. 18 kuopa.

Petronė Rumbavycziene
Jonas Anckaitis
Ona Apanaitienė

Nanticoke, Pa. 12 kuopa.

Jurgis Martuza
Marė Adamavycziene

Rochester, N. Y. 69 kuopa.

Motiejus Daukszis
Pranas Philips
Marė Gvazdaicziutė
Geneta Samsonienė
Juozas Pauza

Mahanoy City, Pa. 31 kuopa.

Justinas Strimaitis
Stasys Aukudavyczius
Magdė Leimantienė

Shenandoah, Pa. 23 kuopa.

Pijuszas B. Balsevyczius

Lawrence, Mass. 41 kuopa.

Jonas Kryvas
Augustas Jankauckas
Jonas Vėczkys
Kazys Mažeitis
Juozas Kantro
Tamoszius Jazukevyczius
Petras Akstinas

Detroit, Mich. 21 kuopa.

Ona Bujauckienė

Lost Creek, Pa. 4 kuopa.

Jonas Vilczinskas
Antanas Dambrauckas
Jonas Skystimas
Katrė Kuncienė
Vincas Armanavyczius

Philadelphia, Pa. 10 kuopa.

Antanas Jasulevyczius

Ansonia, Conn. 66 kuopa.

Pranciszkus Jakaitis

Elzbieta Raulinaitienė

Seymour, Conn. 28 kuopa.

Marė Pauziutė

Worcester, Mass. 57 kuopa.

Motiejus Kaszkonas
Stasys Skridulis
Antanas Bernota
Antanina Bernotienė
Juozas K. Tropis
Aleksandras Tula
Adomas Kazakevyczius
Ona Baniutė

T. Astramskas.

S. L. A. sekretorius

Mūsu reikalai ir darbai.

Kjiant mums, nuolatai atsiranda ir dauginasi mūsų reikalai. Paskutiniuose laikuose atsirado jų tiek, kad visiems nesutariant, net ir nuveikti visus pasirodo sunku. Žinomas daigtas, kad mes turėtume sutarimą, tai nieks nebutų mums persunku ir mūsų reikalai teip lengvai – niekam neatjauciant kiltų. Bet gaila, kad to sutarimo neturime.

Atsižvelgk jautrus lietuvių mūsų tautos szendieninius reikalus: ar neskauda tav szirdies į kurią nors pusę pažiūrėjus? Netikiu, kad ramiai rankas susidėjęs nieko neveiksi, niekur neprisidėsi. Taigi dirbkim visi kaip katras galim, nesitikėkim viens ant kito ir nekraukim ant svetimo sprando tą, ką patys turime atlikti — darbo nesibijokim. Jeigu viens kito lauksim, tai niekad nieko nebus. Daugiausiai, kiek patėmyčiau lietuviai, tuomi yra atsižymėję, kad viens ant antro tikisi, viens kito laukia ir visi sykiu nieko neveikia. Ne visi esame iszsilavinę raszinėti į laikraszczius, paraszyti kokia naudingą knygą, arba kokį gaivinanti mūsų spēkas straipsnį ar paskaitymą; ne visi iszsilavinę esame iszkalboje, kad galėtume varyti

agitacijas bei prakalbas. Bet visi, norint ir nelygiai, galime prisidėti prie nuveikimo tų reikalų. Tiesa, pagal mūsų supratimo spēkas mes aukaujame, bet tos aukos yra menkos, permažai jų. Dėlko teip? Dėlto, kad mes neaukaujame visi, nedirbame iszvien, ale iszsiskirstę po vieną, po pulkelį be jokios tvarkos. Kaip mes galime visi aukauti, klausumėt, gal reik ypatingo susirizsimo, kad tą atsiekti? Ne! Jug mes turime „Susivienijimą L. A.“. Mes turime kožname veik mieste po keletą paszelpinių ir sziokių bei tokių draugyszių! Jus visos yra ne dėlto, kad pasirodyti svetui, kad, ve, žiurėkit ir mes teip darome, kaip ir jus, ir mes tą galime padaryti ką ir jus galite, t. y. susivienyti, turėti draugystes — ligoje paszelpą bei po smert palaidojimą, bet dėlto, kad nebutų „tautiszko miszinio“, kad galėtume visi isz vien sutarime ranka rankoje veikti! Tai kodėlgi mes susivieniję nieko neveikiame? Asz netikiu, kad atsirastų nors viens sąnarys mūsų Susivienijimo L. A., kuris atsisakytų aukauti kas bertaininė mokesztis bent po 10 centų ant mūsų teip neatbutinių tautiszkių reikalų? Netikiu, kad ramiai rankas susidėjęs nieko neveiksi, niekur neprisidėsi. Taigi dirbkim visi kaip katras galim, nesitikėkim viens ant kito ir nekraukim ant svetimo sprando tą, ką patys turime atlikti — darbo nesibijokim. Jeigu viens kito lauksim, tai niekad nieko nebus. Daugiausiai, kiek patėmyčiau lietuviai, tuomi yra atsižymėję, kad viens ant antro tikisi, viens kito laukia ir visi sykiu nieko neveikia. Ne visi esame iszsilavinę raszinėti į laikraszczius, paraszyti kokia naudingą knygą, arba kokį gaivinanti mūsų spēkas straipsnį ar paskaitymą; ne visi iszsilavinę esame iszkalboje, kad galėtume varyti

agitacijas bei prakalbas. Bet visi, norint ir nelygiai, galime prisidėti prie nuveikimo tų reikalų. Tiesa, pagal mūsų supratimo spēkas mes aukaujame, bet tos aukos yra menkos, permažai jų. Dėlko teip? Dėlto, kad mes neaukaujame visi, nedirbame iszvien, ale iszsiskirstę po vieną, po pulkelį be jokios tvarkos. Kaip mes galime visi aukauti, klausumėt, gal reik ypatingo susirizsimo, kad tą atsiekti? Ne! Jug mes turime „Susivienijimą L. A.“. Mes turime kožname veik mieste po keletą paszelpinių ir sziokių bei tokių draugyszių! Jus visos yra ne dėlto, kad pasirodyti svetui, kad, ve, žiurėkit ir mes teip darome, kaip ir jus, ir mes tą galime padaryti ką ir jus galite, t. y. susivienyti, turėti draugystes — ligoje paszelpą bei po smert palaidojimą, bet dėlto, kad nebutų „tautiszko miszinio“, kad galėtume visi isz vien sutarime ranka rankoje veikti! Tai kodėlgi mes susivieniję nieko neveikiame? Asz netikiu, kad atsirastų nors viens sąnarys mūsų Susivienijimo L. A., kuris atsisakytų aukauti kas bertaininė mokesztis bent po 10 centų ant mūsų teip neatbutinių tautiszkių reikalų? Netikiu, kad ramiai rankas susidėjęs nieko neveiksi, niekur neprisidėsi. Taigi dirbkim visi kaip katras galim, nesitikėkim viens ant kito ir nekraukim ant svetimo sprando tą, ką patys turime atlikti — darbo nesibijokim. Jeigu viens kito lauksim, tai niekad nieko nebus. Daugiausiai, kiek patėmyčiau lietuviai, tuomi yra atsižymėję, kad viens ant antro tikisi, viens kito laukia ir visi sykiu nieko neveikia. Ne visi esame iszsilavinę raszinėti į laikraszczius, paraszyti kokia naudingą knygą, arba kokį gaivinanti mūsų spēkas straipsnį ar paskaitymą; ne visi iszsilavinę esame iszkalboje, kad galėtume varyti

kada jis praris? Neteip lengva bus tada. Nauda iš to kalno gal but tokia: galima įsteigti puikų daržą, šokiams salę, kur svečių butų pilnai, tautiškus kapus, paminklus mūsų didvyriams, kokią bent augsštesnę mokyklą bei muzėjų. Kaip reikalingas yra lietuviszkas muzėjus? Tik atsižvelgk, kiek yra Lietuvoje visokių lietuviszkų liekanų, kurios mėtosi, jei bent neprazūva, tai patenka į tokius nagus, iš kur mes jų neatgausime... Šitai ant mūsų nenaudos neva Lietuviszkų Rasztų, susitvėrusi vokiečių draugystė kuri skelbdama Lietuvą už išnykusią turi už mierį surankioti lietuviszkas liekanas ir į vokiezkus muzėjus sutalpinti. Žinoma ką jie ir daro. Tai tik ne lietuvis gal ant szito su szaltu krauju žiūrėti. Nelaukime ir nesitikėkime, kad mūsų broliai prusai apie tai rupinsis, nors jiems ir privaliau butų apie Rambynkalnį pasiropinti... nesitikėkime, Prusų lietuviai, yra tokiam tikėjimiskam fanatizme paskendę, aptemę, ir iš dalies jau suvokietėję, jog nuo jų sziuo tarpu nieko beveik negalima tikėtis, jei bent padėjimo ant jų daug darbo budinime iš dvasiszko snudulio. Taigi prusai—lietuviai, norint turi didesnę laisvę ir progą geresniame išsilavinime, apsiszvietime negu Didžiosios Lietuvos lietuviai, vie nok iš to mažai tepasinaudoja ir pasilieka tautiszkoje taisybeje didesneje negu prispaustieje. Tacziaus tikimės, kad ir jie ne po ilgo atsibus ir padės mums, ir lenktyniuosimės tautiszkuose darbuose! Mieli broliai, prusai, darban! Nuo jūsų priguli priskubinimas mums gražesnės ateitės, jum priguli pirmenybė — vadžios mūsų darbuose! Jus gyvenate tėvynėje ir kaimy naujatės su Did. Lietuvos broliais. Tegul neskiria mūsų rubežius tikėjimas ne placios

jurės mūsų bendruose tautiszkuose reikaluose.

Visa mūsų viltis ir galybė tai „susivienijimas“. Tik susivieniję visi galėsime drąsiai pradėt rupintis apie apszvietą, kas yra stiprusis ramstis. Delto asz paduodu tokį užmąymą: Mūsų tautiszkas „Susivienijimas, aczių mūsų garbingiems agitatoriams, dasiekė augsštesniojo laipsnio, todėl gal pradėt jau szitą veikti ant abelnos naudos, nes ne iš lukteszio mes ką dasieksime, bet iš darbo mūsų visų susivienijus. Todėl asz nurodau, idant Susivienijimas L. A. nupirtų Rambynkalnį. Kasztus, kuriuos panesztų Susivienijimas sudėtų aukomis geros valios Susivienijimo sąnariai kas bertaininė mokestis pagal izgalę, paaiszkinus kuopų virszininkams tą reikalą, iki nesugrįžtų į Susiv. iszmokėti pinigai. Prie to prisidės ir skyrios ypatos, ir lietuviszkos draugystės. Reikia įvesti į madą, abelnai visada aukavimą kas bertainys metų ant tautos reikalų, kurių negalima užvilkti. O tada vieni antrus paragindami galėtume, pasidėkavojant mūsų sutarimui, susivienijimui, daug svarbių darbų atlikti. Kitaip mes augszsziaus nepakilsime. Nereikia manyti, kad mes su tuo nuskriausime Susivienijimą; kuopų virszininkams paaiszkinus reikalą, aukaus visi noriai, ir užtikrinu, kad neatsiras toks, kuris nuo to atsisakytų. Tik reik pradėt. Man rodosi, kad tokio lietuvio mūsų Susivienijime nerasite, nors ir kasžin kaip jieszkotumet kuris pasigailėtų 10 ct., nes tie nepriguli, kurie nemyli prisidėti skatikeliu prie tautiszko reikalų, kaip ir prigulėti į tautiszko organizaciją.

Taigi meldžiu garbingo Susivienijimo, busianczio seimo apsvarstyti apie szį dalyką.

Siuntimas delegato ant darbininkų kongreso, yra teippat

svarbiu ir vertu įvykdinimo. Jis pakels mūsų vardą bent tarp laisvės kovotojų darbininkų ir atkreips ant mus geresnę atydą svetimtauczių, nes valdžios ir edikai silpnesnių tautų nusiduoda spangais ir kurcziais ant mūsų reikalavimų, jie mus laiko vien lyg medegą isziurbimui mūsų gyvasties syvų. Taigi mums reikia vienytis su kilstanczioms tautoms, darbininkais, o tuomi greicziaus atgausime savo prigimtas žmogiszkas tiesas.

Aukos ant mokslaeivių bei kankintinių, gaila, sziuo karčiu žymiai sumažėjo. Apie mokslaeivius lietuviszka visuomenė lyg suvisu užsimirszusi. Kartą paėmęs „Lietuvą“ ir beskaitydams su nusistebežimu radau aukaujanczius po 3, 4 centus ir pamislyjau sav, jog su tokioms aukoms nepritinka vaidintis po laikraszczius. Bet ant galo ir centelis vis yra daugiau, kaip nieko. Man rodosi kad 3, 4 centų auką neapsimoka garsinti. Aukų rinkėjai tokias smulkias aukas turėtų abelnai pagarsinti. Tiktai 10 centų aukaujanczių vardus garsinti laikraszctyje. Szeip tai tik szucziais vardais pripildome mūsų laikraszczius.

Szokutis.

Kas yra kriminalistai?

D—ras Nordau, zinomas publicistas, apgarsino savo naują teoriją prasikaltimo, pavadinimą biologiszka. Pagal jo žodžius kriminalistas — yra tai parazitais, doriszkas ir protiszkas iszgama, jis prilysta visiszka parazitui augalų ir gyvulių, kuris gyvena isznaudojimu kitų gyvunų, kuriems jis nesuteikia jokios naudos. Ant szito pamato turi buti remta teorija prasikaltimo, o ne ant aiszkinimo provininkų, kurie sako, jog prasikaltelis yra tas, kuris laužo įstatymą, arba aiszkinimo kunigų, pagal kurių

nuomonę, prasikaltimas yra perzengimu Dievo prisakymų. Prie kriminalistų Nordau priskaito užkariautojus, tyronus, draugijos engejus, prispaudėjus poltiszkame ir ekonomiszkam gyvenime. Iszlaidus karalius ir paleistuvius iszdykusios draugystės—abudu kriminalistai, abudu parazitai, kadangi abudu pildo sava pageidimus isznaudodami draugiją, o nesuteikdami jai nieko. „Dideli monopolistai—sako Nordau—besanziniszki spekulatoriai, protekcionistai, kurie blogai sunaudoja savo politiszka įtekme, uzdedami multus, nuo kurių pralobsta keletas ypatų su skriauda dėl didziomos — yra tai paveikslai, tarpais geresni, tarpais blogesni, senovės marių plėszikų ir vazių visų amžių“.

Nordau daro skirtumą tarp prasikaltimo parazito ir prasikaltimo isz karsztų jausmų, kaip tai pasitaiko užmuszėjstėj. Tas prasikaltimas yra igimtas žmonių ir nėra iszvenigiamas. Neiszteisinama kaltė yra žmonių, kurių prasikaltimai suteikia jiems lobį ir gerovę. „Geriausias vaistas priesz prasikaltimą szitos eiles gali buti tiktai surėdymas draugijos, paremtas ant visiszkos kooperacijos, kuris nedaleistų nedoros pirklystės, nedaleistų galingam skriausti silpna ir silpnam suteiktą progą aprupinti mažumą jo reikalų“.

Daktaras Lombroso, Italijos mokintas, laikosi visai kitokios teorijos prasikaltimo. Pagal jo žodžius prasikaltimas yra dalykas prigimimo. Sekla visokio prasikaltimo randasi szirdyje prieszistoriszko žmogaus. Tarpais ji iszdavė ugį, tarpais ne. Bet visokis dabartinių laikų kriminaliszkas apsisreizkimas yra stabdymas doriszko iszsilavinimo ir grįžimas prie prieszistoriszko pirmakuno. Kriminaliszki pobudziai yra teippat seni, kaip sena yra žmonių giminė.

Nors parazitizmas (gyvenimas kitų kasztu) yra beabejone prieščia nekurių praskaltimų, bet visgi atavizmas (igimimas pratėvių pobudžių) yra svarbiausia prieščia praskaltimo. Daleiskim, jog spgavikas, valkata, vagis, bankrutas ir elgėta yra parazitai. Bet parazitai yra sutvėrimai su susilpnėjusiu protu, dora, arba susilpnėjusioms fiziskoms spēkoms. Jie yra nerangus gyvunai. Tuom tarpu tikras kriminalistas yra darbstus. Kriminalisto jausmai, ypacz matymas ir girdejimas yra labai iszlavinti, lygiai kaip ir raumenų stiprumas didesnis negu paprasto žmogaus. Ir jeigu jis silpnas ant doros, už tai jis iszreiskia didelį apsukrumą.

„Didelis skirtumas — sako Lombroso — tarpe netikusio, nerangaus gyvenimo tikro parazito ir neiszpasakytos energijos praskaltelio. Tikras kriminalistas ypatingai mėgsta permaintyti savo užsiėmimą. 60 isz 70 kizzeninių ir 60 isz 97 paprastų vagių, pagal mano patėmyjimą, tolydzio maino savo amata, tuomsyk kada isz 100 normaliszku žmonių tik 13 permainė savo užsiėmimą ir tai tik vieną kartą. Man rodos, jog vienatinis panaszumas su parazitais gyvulių yra tik liekanose vieszpatavusių draugijos luomų. Netikumas prie darbo eina greta su iszsilavinimu blogų pusių, blėdingų draugijai, kaip tai puikybė, paniekinimas žmogystės, veidmainystė netikumas ir stoka gabumo prie praktiszko darbo ir vieszų reikalų, kuriuose daeina tarpais iki galutiniam laipsniui paikystės“.

Isz visur.

Madride, Ispanijoje, praėjusę sanvaitę prasidėjo tarptautiskas daktarų kongresas.

Susirinkime žemdirbių draugystės komisijos, inžinierius

Sznetkovskis, kuriam pavestas buvo tyrinėjimas apie prakasimą kanalo tarpe upių Dubiosos ir Vindavos, praneszė, jog toks perkasimas yra atsiekiamas, ir kad galima pasinaudoti užslinkusiu kanalu, kuris tėsiasi 15 viorstų. Isztyrinėjimas bus užbaigtas 1904 m. Draugystė nusprendė drauge su kitoms žemdarbystės draugystėms praszyti valdzios, kad tas užmanymas taptų kuonogreiciausiai įvykdintas.

„Latweeschu Avises“ pranesza, kad Kreizburgo liuteriszkoj parapijoj atsirado pirm 3 metų nauja sekta, po vardu Zilo tikėjimas. Skaitlius to naujo tikėjimo pasekėjų kaszykis auga. Sektantai į bažnyčią niekad neina, daro tiktai susirinkimus namieje. Kiekviens isz jų gali dalinti komuniją, pakriksztyti arba duoti szliubą. Tėvas kriksztina savo vaikus, duoda jiems szliubą, vienu zodziu pildo visas kunigo priderystes. Pastorius jau nesykį barė naujo tikėjimo iszpažintojus, bet tas nieko negelbsti.

Nimes, Prancuzijoje, iszvarant pranciszkonus zokoninkus, žmonės pakėlė demonstraciją priesz valžią. Jota kariauna turėjo but szaukta už laikymui tvarkos. Pranciszkojai po priedvarta kareivių sargybos sulipo į trukį ir iszvažiavo isz Prancuzijos.

Vienas italiszkas laikrasztis priveda akyvą nusprendimą Grenobliaus parlamento 1537: „Perziurėję dokumentus, liudyjanczius, jog augszciaus minėtos p. Aignienierės neturėjo artymų prietikių su ponia Auvermont, isztyrę paaiszkinimus szitos ponios, jog maczius sapne veidą ir glėbį pono Aignieniere, ji apturėjo nuo to lygius pajautimus pradėjimo ir nesztumo, kokius galėjo apturėti nuo buvimo czion jos vyro,

kuris gyvena skyrium per 4 metus ir paskui pradėjo sunų; perkraczius parodymus ponios Albriche, Poutrinėl, Orgeval ir kitų, liudijanczių, jog toki atsitikimai yra galimi su moterimis, ir kad joms paczioms pasitaikydamo gimdyt po sapnuotų prietikių su jų vyrais, gyvenancziais kitur; iszklausius teipgi liudijimą daktarų palato, nusprendė pripazinti minėtą vaiką tikru sunum ir įpėdiniu herbo Agnieniere'o, o ponią d'Auvermout skaityt už moteriszkę neprasikaltusią“.

Vokietijoje, balandzio 19 ir 20 siautė teip didelė audra, pusnis ir szaltis, kad sudužo 83 laivai, 223 žmonės prigėrė jurėse, 246 laivai paiszkadyti tapo; ant zemės nuo pusnių ir audros isz viso suszalo 194 žmonių. Kiek isz viso visokių iszkadų padaryta, dar neapskaityta. Daugiausiai nukentėjo rytinės provincijos ir Silėzija. Taigi reik tikėtis, jog ir Lietuvoje daugelis negandų bus nusidavusių.

Maskolijos „Pravitel. Viestnik“ pranesza apie studentų neuzsiganėdinimą isz policijos ir universiteto valdininkų Petropileje. Gale vasario mėn. policija patyrusi, kad studentai vienoje restauracijoje, kur studentai už 10 kapeikų valgo pietus, laiko visokias rodas prieszingas valdziai ir platina pavojingus raztus. Delto policija dėl abelos gerovės tą restauraciją uždarė, už ką studentai pakėlė straiką ir tapo uždarytas universitetas. Prie to prisidėjo ir studentės, skaitliu 600, isz kurių 317 tapo szauktos pas direktorių ant iszsiteisinimo, isz kurių atėjo vos viena. Universiteto valdzia, isztų 317 studentų, nubaudė 28, bet neiszvarė isz universiteto ir 9 balandzio vėl pradėjo lekcijas. Isz studentų tapo nubautais: 14 iszvartyt be tiesos

įstojimo į kitus universitetus; 11 galės klausyti lekcijų privatizkai; 14 tapo nedaleisti prie klausymo lekcijų iki rugpjuczio mėn. 1903 m.; 7 užginta klausyti lekcijų iki 7 rugpjuczio 1904 m.; 14 tapo iszvartyt, bet galinczių įstoti į kitus universitetus; 4 tapo iszteisinti.

Paryžiuje, bažnyčioje Notre dame de Lorette, atsisveikinant dominikonams, perdėtinis Herbert, sakė pamokslą ir į visą kaltę iszvarymo zokninkų isz Prancuzijos nuvertė ant masonų, kurie eina priesz Vieszpatį Kristų ir jo įpėdinius kunigus. Tame tarpe atsisistojo redaktorius laikraszcio „Petite Republique“ ir suszuko: „Gana, jau gana!“ „Asz praszau balso! (Dominikonas sustojo kalbėjęs). Szitas minykas neturi tiesos teip kalbėti ir mus laisvamanius republikonus apskelbti“ — pasakė ekskunigas Charbonnel. Redaktorius ir tas ex-kunigas tapo nevesti į policiją už pertraukimą pamokslu ir tapo nubauti.

Vokietijos keizeris pirm nukeliavimo į Romą, pasiuntė trukį arklių, tarnų ir vežimų; du vežimu, 16 arklių pasivežimui, 3 arklius pasijodinėjimui ir 20 tarnų. Keizeris aplankys ir popiezių. — Keizerienė dar neiszgijo nuo susizeidimo kaip nusivertė nuo arklio. Daktarai rodyja, kad ji Italijoje greiciaus iszgyisianti — tenai važiuotų. Protestonų kunigija praszto keizerienės, kaipo labai nobažnos protestoniszkos moteriszkes, nelankyti popieziaus, kuris sako, jog protestonai nejeis į dangų.

Prusuose, 1899 m. buvo po 101 pasimetimų arba persiskyrimų ant 100,000 porų; 1901 m. nnpuolė ant 77. — Berlyne tame pat laike nuo 457 nupuolė ant 273 porų.

Rytinėse Indijose vėl siaučia juodasis maras net 9 provincijose, kur sanvaitėje numirštas daugiausiai kaip 30,000 žmonių.

Balius ir Dainos!

Parengė S. L. A. kuopa puių balių su dainomis Utarninke 12 dieną Gegužio 1903 m. ant Music Hall Lackawanna Ave. Scranton, Pa. Prasidės 7 valandą vakare. Meilingai užkviečiame visus brolius lietuvius ir lietuvaiteis atsilankyti ant teip puikaus pasilinksminimo.

Įžanga 25ct.

Užpraszo Komitetas.

Naujos knygos.

Sofoklis. Antigona. Tragedija. Vertė I. Š. Išleista P. Nerio kasztais. 1903 m. pusl. 39.

Sophokles – garsiausias tragizkas poetas senovės graikų. Jis gyveno penktam šimtmetyje prieš užgimimą Kristaus. Antigona yra viens iš geriausių jo veikalų. Turinys toks: Tebų karalius Kreontas išdavė prisakymą, draudžiantį laidoti užmūstą kovoje Poliniką, sunų pirmesnio karaliaus, užtai, jog jis pakėlė maisztą prieš Kreontą. Vienok Antigona, sesuo užmūstotojo Poliniko nepaklausė paliepimo valdono, apžėrė žemėms negyvelio kuną, zinodama gerai, jog už tą pasielgimą jos laukia mirties bausmė. Atvesta pas valdoną, ji drąsiai jam sako į akis, jog klauso įstatymų doros, o ne tirono besauziniszkų paliepimų. Užtai ją gyvą uždarė į urvą, kad ji numirtų badu.

„Antigona — sako vertėjas — tai kova tiesos, doros ir priedermės balso su neteisningais tironų įstatymais, prispaudimais ir persekiojimais. Tai idėja tiek pat sena, kiek ir nauja”. Vienok išreisztkimas tos idėjos dėl mus dienų skaitytojų, ypacz nepažįstanczių senovės graikų istorijos yra

sunkus dėl supratimo. Daug yra žodžių, išreisztkimų, vardų dievų, kurie mums nėra suprantami, kaip toks ve sakiny: „Dalykas mat toks, jog ankscziaus jis neleisdavo kelti nibrėms paleistuvysczių, liepdamas gesinti ugnį per nibrines, nartindamas priegtam, mėgstanczias loszimą ant fleitų muzas”. Reikejo bent paaiszkinti tokius, žodžius, kaip nibrines, muzos, jug ir paaiszkinius, dar mūsų protui gana sunku apsprasti su budu išreisztkimo mislies senovės graikų. Ir abelnai, vercziant į lietuviszką kalbą klasiszkus veikalus, mums rodos, pirmiaus reiktų išsversti artesnius mūsų laikui ir pertai suprantamesnius mūsų skaitytojams veikalus. Jug ir mus dienose yra klasiszkų veikalų, kaip Ibseno, Tolstojaus, Zola, Hauptmano, Sinkevycziaus ir kitų, kurių rasztai nėra dar pasavinti mūsų literaturai.

Kas ir kiek gali pirktis žemės Lietuvoj. Paraszė Užgiriētis. Tilžė. 1903 m. pusl. 23.

Knygutė suteikia mums žinias apie maskolių valdžies įstatymus, varžanczius lietuvių tiesas link pirkimo žemės Lietuvoj. Jeigu žmogus nori nusipirkti gabalėlį žemės, už savo pinigų, tai jis turi pereiti per visokias kanceliarijas, išmėtyt daugybę pinigų papirkimui urėdininkų ir užtenka fakto, jog jis yra brostvininku, kad negauti daleidimo pirkimui žemės. Szitą knygutę verta perskaityt kiekvienam, kad dažinoti caro valdžios žabangus Lietuvoje, kur katalikas sodietis negal turėti daugiaus žemės, kaip 60 deszimtinių.

Tiesos gaspadorių ir samdininkų Lietuvoje. Dalis I. Perspaudinta iš „Naujienvų”. Tilžėje 1903 m. puls. 12.

Nezinojimas tiesų tarp mūsų ukininkų atnesza daug blėdies, daug nereikalingo mėtymo pinigų ant sudų. Szioji knygu-

tė turi už mierį supažindinti ukininkus su jų tiesomis. Toks rasztas seniai jau buvo reikalingas.

Istorija apie amžina žydą. Jo kelionė po sviētą ir liudymas apie Ježų Kristų. Paraszė Dobilas. Bitėnai. Spauda ir kasztais M. Jankaus. 1903 m. pusl. 23.

Izsisklaidzius žydams po visą pasaulę, tarp krikszcziونيسzkų Europos tautų pasklido pasaka apie Amžina Žydą, kurio ypatoje perstatyta tauta, netekusi tėvynės. Toji pasaka apie Amžina Žydą yra lai koma už tikrą teisybę ir sziaudien pasakojama kaipo tikras atsitikimas su pridėczkais iš Raszo Szvento. Knygutėj gisztoje teisybė pasakoa patvirtinta žodžiais Armėnijos arcivyškupo. Gudrus knygų išleistojai iznaudoja žmonių lengvatikystę ir leidžia tarp jų visokius niekus, prie kurių reikia priskaityti ir szitą knygutę.

Davatkų Gadzinkos ir szejplinksmos dainos. Surengė Liepuks. Bitėnai. Kaszta Šv. Baltkazės Draugystės. 1903 m. puls. 64. (Spauda M. Jankaus).

Knygutėj suriukta keletas juokingų ir neszvarių eiluczių. Su dideliu pasisekimu galėjo knygutė ir suvis nepasirodyti. Gaila tik tų kasztų, ant jos izleidimo izdėtų, už ką butų buvę galima izleisti reikalingą ir naudingą knygutę.

Ant kelionės liet. delegato į Nyderlandų.

Dr. D. L. K. Vitauto,
So. Boston, Mass. \$10,00
N. M. W. of A. Local
810, Westville, Ill. \$50,00
Buvo \$37,80
Viso \$97,80

Aukos kankintiniams.

J. Matulevyczitė,
So. Manchester, Conn. 25
Buvo \$37,50
Viso \$37,75

Aukos mokslaeiviams.

J. Matulevyczitė,
So. Manchester, Conn. 50
Buvo \$21,37
Viso \$21,87

Atsakymai.

J. Szerksznui, Stomerville, Pa. Apie pataisymų klaidų reikia raszyti į tuos laikrasczcius, kuriuose patilpo tos netikros zinios. „Vienybės” skaitytojams toks „atszaukimas” nereikalingas, nes „Vienybėje” apie tų „kankintinių” darbus nebuvo minėta.

Ženklielai

Susiv. L. A. jau yra gaunami pas kasierių.
Prekė paausuoūtų 25 ct.
Auksinių \$1,00
Reikalaudami ženklielių pri-siuskite ir pinigus.

Raszyti reikia pas:

T. Pauksztis,

123 N. Main str.

Pittston, Pa.

Seimas Liet. Laisvamanių.

4-tas seimas Susiv. Lietuv. Laisvamanių atsibus Waterbury, Conn. Jurn salėje, ant Jefferson str., prasidės 7 d. berzelio, 1 val. po pietų. Visos kuopos teiksias pasirengti su pri-siuntimu savo delegatų ant szio seimo, idant szimet galėtumėm daugiau naudos padaryti savo organizacijai ir įgyti didesnes pajiegas prie kovos už laisvę.

K. Balczianas, pirms. S. L. L.

Susirinkimai.

Susirinkimas kuopos T. M. Dr-stės bus laikomas 10 gegužio 1903, nedėlioje ant 2 val. po pietų, salėje p. J. Andriuszio 193 N. Main str. Pittston, Pa. Visi draugai yra užkviecziami susirinkti virsz minėtam laike dėl užsimokėjimo metinės mokesies, teipgi už-praszomi yra ir nauji draugai, norinti prisiraszyti.

Sekr. J. A. Damijonaitis.

Lietuviu tauta

senovėje ir šiandien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

(Tąs.)

Kartais jas vadina kyklopiškėmis, kurs vardas gerai paženkliną jų didumą ir senatvę. Murinės sienos gynė juos nuo neprietelių antpuolimo, ir turėjo jie daugelį Larisų arba drutviečių, palei kurias galime atsekti jų persikilnojumus, o kurios gyniavos, dėlėi bai saus didumo atskirių skeveldrų, netapė įveiktos nė dantymis laiko.

Jeigu pasiklaustumėme, kur dingo teip skaitlingi žmonės ir senovėje teip plačiai pasklidę, atsakymas būtų toks: jie tapė susiurbti rasų maž-daug jiem gentainišku. Tikrojoje Graikijoje, Hellenai, dukrinė rassa, jeigu galime įtikėti Herodotui ir kitiems, juos praryjo; Mazojoje Azijoje jie susimaišė su Kariškiais, Lydais ir Phrygais; o Italijoje arba jie pastojė nevalninkais, kaip Oinotrai ir (tur-but) Tyrrhėnai, arba susiliejo su užkariautojais į naujas gentes, kaip Lotynai. Jų visas pobudis buvo minkštas ir pasiduodantis, o ne kietas ir įveikiantis; ir jų likimu buvo suteikti papėdę įsikuriančioms drutesnėms tautystėms.

Hittitai arba Gėtai vakarinėje Azijoje.

Jau gan gilioje senovėje užtinkame nuo seniai užmiršta, bet įstabia ir augstos kultūros tautą, kurią Aigypso monumentai vadina Khėta, aušuriški — Khatai ar Khatė, zydiški raštai — Kheh, Heth, Kittim, Chittim, graikiški (Homėras) — Kėtejoj, o kurios vardas iš tiesų buvo Gėtai („Hittitai“ šiadykščių svetimtaučių raštininkų).

Gėtų monumentai randami yra palei du kelius, kurie senovėje vedė iš Azijos į Sardes ir į Aigiosios marės pajūrius. Pietuose jie padaro lyg eilę stačių — Ivrize ir Bulgarmadene Lykaonijoje, Fassiller'e ir Tyriajon'e tarp Ikonijos ir azero Beysheher, ir galiaus Karabėliaus susmaugoje. Šiaurėje-gi linija eina per Taurą pas Mar'ash, ir atveda mus pirma į Gurun, potam pas didesės Kappadokijos ruinas Boghazkoei ir Eynk, iš kur vėl nukankame į Gaur-kalesi ir kapinynus senovės Phrygų karalių, iki galiaus mes vėl atsiduriame Lydijos sostapylyje ir Karabėliaus susmaugoje. Išsiziuri, lyg kad tie monumentai būtų atmintiniais ženklais užkariavimų ir suprematijos mūsų prosenių Gėtų.

Herodotas rašo, kad randasi Aigypėnų karaliaus Sesotrio figuros, viena pakeleje nuo Sardzių į Smyrną, kita nuo Ephėzo į Phokają, su hieroglyphiškais parašais ant krutinės: „savais pečiais aš laimejau šitą šalį“. Vieną iš jų užtiko 1839m. Renouard, o 1856 m. d-ras Beddoe rado kitą susmaugoje Karabėliaus, rods ne su aigypėtiškais antrašais. Pirmoji perstato augalotą kareivį, profiliuje, stovėnėje einančio žmogaus. Savo dešinėje rankoje jis laiko jėtį, ant kairio peties kabo kilpinis, o galva apmauta su augšta smailgale kepure. Jis vilki sermėgą, siekiančią iki kelių, ir jo kojos yra apautos su užlenktgaliais čėbatais. Tas Pseudo-Sesotris pasirodo esąs, ne didžio Pharaonu, bet tiktai symboliumi toli siekiančios įtekės jų priešgynų, Khėta, kurių daila ir raštas ir vardas buvo žinomi nuo pakraščių Euphrato iki pajurių Aigiosios marės!

Antroji figura yra paantrinimu pirmosios, nors daug ji yra nukentėjusi nuo darkymo žmonių, lyginai kaip nuo žemės, drebejimų. Antrašo pėdsakų nebliko. Rods tos figuros, rasi, paeina iš galdynės Sesotrio (aplink 1350 m. pirm Kr. g.).

Dar 1736 m. Otter'is buvo užtikęs dvi figuri Ivrize, vakaruosna nuo Taaro, senovės Lykaonijoje, teip-gi su antrašais. Viena iš figūrų perstato dievą, laikantį rankoje varpą javų ir kekę vynuogių, o kita — vyriškį, stovintį prieš dievą ir besimeldžiantį. Abidvi figuri vilki čėbattis su užlenktais galais, dievas dėvi sermėgą, siekiančią iki kelių, o ant galvos turi užsidedęsusmailintą kepurę, papuoštą su raguotais kaspiniais. Ant figūrų yra hieroglyphiški antrašai.

1812 m. Hamath'e (šiądien Hama) Syrijoje Burekhardt užėjo uolą iš juodo bazalto, įmurytą į namo kertę prie rinkos ir apdengtą su neaigypėtišku hieroglyphišku antrašu. Veliaus ten tapė surasta keletas kitų akmenų su antrašais; įpatingai ant vieno iš tų akmenų teip muamedonai kaip krikščionys gulinėjo, įtikėdami, kad reumatiški jų skausmai būnų susiurbti į stebuklingą akmenį! Hamatho antrašai, regis, yra iš galdynės aplink 1000 m. ar anksčiaus pirm. Kr. g.

1834 m. pas Boghazkoei Texier rado figuras dievų su hieroglyphiškais antrašais, nors nusitrynusiais, rasi iš galdynės aplink 1200–900 m. pirm Kr. g. Boghazkoei ir Eynk guli distrikte, kurį Graikai vadino Pterija. Eynk'e yra liekanos didelio palociaus, kurs stovėjo ant pylėkainio; sienos to palociaus, iš didelių skeveldrų tašyto akmens, dar šiądien matosi vietojomis. Prie jeigos yra eilės skulpturuotų plokštų akmenų, ant kurių reprezentuoti yra levai. Iš šalių randasi du mokolithai iš granito, su įrežtais paveikslais stačių sphinksų. Sphinksinis akmuo po dešinei turi iš vidaus pusės figurą dvigalvio arelio, su gyvuliu (rasi zuikiu) naguose, ant dvigalvio arelio stovi žmogus. Toks pat dvigalvis arelis, remiantis figurą žmogaus ar dievo, randamas yra teip gi Boghazkoei, ir paženkliną Gėtų simbolizmą. Tą simbolių vėlesniuose laikuose pasisavino Turkomanų valdymierai, o kryževiai parsivežė jį į Europą 14-tame amžiuje, kur jis pastojė emblema vokiškų ciosorių, ir galiaus pasisavino jį Maskolija ir Austrija. Sienos palociaus turi antrašus bas-relief'e, ir daugelis skulpturuotų skeveldrų guli dar dabar ant žemės. Palocius Eynko turėjo būti pastatdyntas apie 13-tą amžių pr. Kr. g.

Skulptūros gi Boghazkoei yra iš vėlesnės galdynės, ir ten buta kitados žmoningo miesto. Upelis atskiria griuvėsius miesto nuo tėmytinios eilės skulptūrų, įrašytų ant uolinių kalnų, karančių augščiaus miesto. Miestas buvo aplenkias murine siena, ir viduje buvo subudavotos dvi citadelės ant kaukarų. Pasieniu ejo gilus griovys, išmurytas lygiu ir slidziu muru. Yra liekanos palociaus, ant pylėkainio pastatyto; vyduroje kiemo stovėjo akmeninis sostas, paremtas ant dviejų levų. Akyviausios-gi yra skulptūros ant uolinių sienų kalnyne, priemoniška nudaillantų, dviejose užuolandėse, kur padugnėje eina dvi ilgos eilės figūrų relief'e. Didėjeje užuolandoje, po kairei pusei, randame liniją vyrų, vilkinčių trumpą sermėgą, su smailstančia tiara ir su užlenktgaliais čėbatais; randasi ir figuros su ilgomis drapanomis, rasi tai bus moters. Tarp jų randasi du kiurzu, laikančiu jaunatį (prieauglių) mėnuli, ir po valeiprocessija pereina į skaitlių dievų. Užsukant kampą užuolandos, processija susideda iš trijų dievų, kurių du stovi ant viršūnių kalno, o pirmasai (greta su ožka) remiasi ant galvų dviejų

besimeldžiančių kunigų. Akyvaizdoje jo stovi pirmutinė figura kitos processijos, prasidedančios nuo rytinės pusės užuolandos, ir galiaus susitinka su pirmąjį ant šiaurinės sienos. Tai figura didesės Azijatiškos dievės, kuri dėvi ant galvos murališką karuną ir stovi ant pantheros, o šale jos randasi ožka, kaip kad šale dievo, ją sveikinančio. Užpakalyje jos jaunas dievas, su dvigalve borta rankoje, stovi ant pantheros; užpakalyje-gi jo vėl yra dvi kunigės su murališkais karuonimis, kurių kojos pasispiria ant galvų ir sparnų dvigalvio arelio. Tiek tai figurų ant šiaurinės sienos. Rytinė siena yra užimta ilga linija, pirma dievių, potam kunigų. Eiliai užsibaigiant, užtinkame skapą-kunigą, stovintį ant kalno ir laikantį vienoj rankoj užriestą kryvulę, kitoj navatną simbolių, kurs perstarto kunigą su mezginiuotais rubais, stovintį ant pasagos augštylinink apverstos, ir paremia sparnuotą saulės skritulį, kurio galai rymo ant bedugnių koliumnų.

Įeigą į antrą užuolandą sergsti iš abiejų pusių du sparnuoti siaubunai, su žmogiškais liemenėmis, o su šuns galvomis. Keturkampėje priemenėje ant uolinių sienų yra įrašytos atskirų figurų ir emblemų grupos. Ant vakarinės sienos yra eilė 12 kunigų ar kareivių, kurių kožnas ant pečių turi po dalgį, Akyvaizdoje jų ant rytinės sienos yra du relief'u: vienas—tai jaunas dievas, rasi vardu Attys, apglėbiantis su kaire ranka skapą-kunigą, virš kurio galvos įrašytas stovi navatnas symbolius; antras—tai dievo galva, karunuota su smailagale tiara, ir paremta ant dvigalvio levo, kurs vėl stovi ant paskutiniųjų kojų kitų dviejų levų, kurių galvos rymo ant koliumnos ar kamieno. Visos šitos skulptūros buvo kitados patrauktos su gypsu, ir tokiu būdu išsilaikė nuo nepagados.

Matomai čion buvo šventvietė, pašvęsta vyriausiems dievams ir dievėms, kuriems tarnavo daug kunigų ir kunigių. Tur-but Boghazkoei buvo „šventu miestu“ kaip Komana, kurios ukėnai buvo pasišventę vyriausioms Hittitų dievystoms, ir valdomi archi-kunigo, lyginai kaip Kadešius ar „Hierapolis“ ir pats Karkiemis.

1851 m. A. H. Layard Ninivėje užtiko pečetis, prispaustas Gėtų hieroglyphais. Papyras ir pergamentai seniai yra dingę, bet pečetys ant jų užsiliko, su skylaitėmis, per kurias pervarstyti siulai pririšę jas laikė prie originališkų dokumentų. Pečetys yra iš gadyinės pirma 606 m. pr. Kr. g.

1872 m. anglas Wright surinkęs Hamathiškius antrašus dėl muzėumo Konstantinopolyje, padarė juos prieinamus dėl moksliskų tyrinėjimų, ir vėliaus išleidė daug panaudojamą knygą „The Empire of the Hittites“, kur jis sutalpino visus tuome žinomus Hittitų antrašus. Teip-gi Burton 1872 m. knygoje „Unexplored Syria“ apgarsino Hamatho antrašus ir kitus iš susiedijos. Berlyne 1900 m. išėjo Messerschmidto Corpus Inscriptionum Hittiticarum.

Kitas vėl akmuo iš juodo bazalto, rods nusitrynęs, ir įbudavotas jau į sieną, tapė užtėmytas mieste Aleppo; žmonės pasitryniodami į jį liubobė gydyti skaudamas akis! Bet kada norėta padaryti to akmens atliejinį iš gypso, fanatikai suskaldė jį į skeveldras, idant tik nepatektų į rankas mokslinčių!

Artymais Magnėzijos miesto, ant skardžių ir augštų uolų Sipylio¹⁾, tapė atrasta navatna figura išrėžta ant akmens, per-

1) Šiandien yra bažnytkaimis Šipylių, Gruzdių parapijoje, Kauno rėdyboje.

statanti moterį su ilgais plaukais, nusidriekiančiais ant pečių, ir su brangakmeniu ant galvos, sėdinčią ant so-to. Graikai tarė ją esant „verkiančia Niobe“, paversta į akmenį. Mat kalkakmenis, kuriame ji tapė išskriosta, varvėjo nuo drėgnumo po lytūi, o vandeniui tekant per veidą figūros ir jo valei ją gadinant, dievotieji Graikai matė joje Niobę savo mythologijos. Tai buvo figura didesės dievės Mažosios Azijos, vadinamos tai Atergatis, tai Kybelė, tai kiteip. Kertelėje rasti tapė Hittitų antrašai.

Teip tad palengva radynos įvyko daugelyje vietų, Syrijoje, Maž. Azijoje ir net Babylone. Antrašai surasti tapė vėliaus pas Beikoei (į šiaur-ryčius nuo Afiun-Karahissar) ir pas Giaur-kalesi (į pietvakarius nuo Angaros). Atsirado kiti pas Koelitolu ir Iflatunbunar šiaur-ryčius ir rytus nuo azero Beyshehr. Vakaruosna nuo Tauro ir Anti-Tauro turime antrašus iš susiedijos Bulgharonaden ir Ivriz'o, iš Bor ir Andaval, iš Fraktin ir iš Akrak (tur-but iš gadyinės 700 m. pr. Kr. g.), į šiaur-ryčius nuo Kaisariyės (Caesarea). Syrijoje mes turime antrašus iš Hamos ir Aleppo, iš Iskanderun ir (nuo čia į piet-ryčius) iš Kirtshoghlu, ir įpatingai iš Jerablus palei Euphratą (iš gadyinės aplink 900 m. pr. Kr. g.). Šalyje tarpe Euphrato ir Anti-Tauro mes turime paveikslus iš Mar'ash (š gadyinės aplink 700 m. pr. Kr. g.) ir iš Samsat palei Euphratą, iš Izgin (vakaruosna nuo Albistan), iš Palangos ir iš Gurun, iš Ordasu artymais Malatyos (senovės Melitenės; čion skulptura levų medžionės yra iš gadyinės 712-708 m. ir priguli karaliui Mud(t)allui Komagėnės, kurs tuomet valdė Malitenę), ir galiaus iš Birejik (šiaurėn nuo Jerabliaus) ant rytinio kranto Euphrato. Tarpe kitur atrastų, negu jie tapė padaryti, svarbiausieji antrašai tapė laimėti iš griuvėsių Babylono ant tam tikros čerpės (iš gadyinės aplink 600 m. pr. Kr. g.), ant nugaros figūros Hittitų dangaus dievo, ir dvikalbis antrašas ant segučio karaliaus, vadinamo Tarkondėmas (iš 8-to amžiaus pr. Kr. g.).

Minėtos augščiaus radynos išvilko į šviesą naują tautą, seniai jau užmirštą, nors matomai turėjusią kiltą praeitę. Hittitų tauta pasiplatinusi buvo po Mažąją Aziją, buvo pasiekusi Euphratą, o gal ir perejusi per jį, įsigrusdama į rytus, ir buvo nusistumusi į Syriją ir Palaistiną. Ji turėjo savopą dailą, rods perimtą iš Aigypto ir žemių palei Tigrą bei Euphratą, bet vis-gi mokejo savistoviai išdirbti savo budą rašymo. Tas rašymas tur-but atsirado po 1400 m. pr. Kr. g., Aigiptenų suprematijai jau puolant toje šalyje. Mokinti vyrai, kaip Sayce, Peiser, Hale'vy, Jensen ir kiti mėginę yra atskaityti Gėtų raštus. Reikia dar pridurti, kad antrašai yra rašyti teip vad. boustrophedono būdu, ką pirmas yra įtėmyjęs Dr. H. Ward iš New Yorko.

Aigypto ir Aušurų monumentai mums teip gi liudyja, kad tėviške Gėtų tautos buvusi rytinė, kalnuotoji dalis Maž. Azijos, kur vėliaus buvo Kappadokija ir Kilikija. Kada Hittitai atsirado vakariniuose distriktuose nuo Tauro, sunku yra pasakyti; vienok matome, kad Pseudo-Sesostris, raguvoje Karabeliaus užtiktas, buvo padirbdintas pirma 1200 m. pr. Kr. g. Aplink 850 m. ir vėliaus žydėjo Kappadokijoje karalystė, rasi vardu Kamana, kurios karaliai mums paliko puikias skulpturas su antrašais Boghazkoei.

(Toliaus bus.)

Europos liet. laikrasčiai.

„**Varpas**“ literatūros, mokslo ir politikos mėnesinis laikraštis. Ant metų kasztuoja \$1,25

„**Ukininkas**“ tautiškas žmonių laikraštis, isseina kartą ant mėnesio ir kasztuoja 75 ct.

„**Naujienos**“ mėnesinis žmonių laikraštis, kasztuoja 75 ct.

Norintieji minėtus laikrasčius parsikviesiti tą raszo ant szio adreso:

M. Saunus
27 Fabrik str.
Tilsit, Germany.

Naujos popieros,

Popieros su tautiškais paveikslais dviejose formose, ir tinkamos eilės apskaitymo, kurios yra labai puikios gramatų raszymui. Tuzinas popierų su konvertais 25 ct. Kas pirkis sykiu 50 laksztų, tai iszd. rukuosiu tavo vardą ir pravarde ant jų už \$1,00. Ant paziuros prisjusiu už 3 marke po 2 ct. Reikalauju pardavėjų ir agentų.

W. J. Petkon,
803 N. Main sta. Brockton, Mass.

Naujas apgarsinimas.

Graziausių ant svioto gramatoms popierų net isz Paryžiaus su kvietkoms, dainoms, pasveikinimais ir paveikslais, parsiduoda labai pigiai; 1 tuzinas už 25 ct., 5 tuzinai už \$1,00.

Popieros su auksuotais krasztais ir atidaromoms kvietkoms, viena už 15 ct., dvi už 25 ct. Grazios pavinczia-vonės kortos su szilkineis krasztais 1 už 15 ct., 2 už 25 ct., 1 už 10 ct., 3 už 25 ct. Adresuokite teip:

W. Warneckis,
Box 119. Brockton, Mass.

In sanarius So. Bostono draugysezių ir visus apielinkės lietuvius.

Sziuomi praneszame visiems kad mes perkraustem svetaine isz 318 Broadway ant 166 Broadway Extention prie Broadway tilto So. Bostone. Susirinkimų dienos paskirtos dėl visų draugysezių teip: D.L.K.

Vitauto kas mėnesį pirmą ketvergą vakare 7:30; Szv. Kazimiero kas mėn. antrą ketvergą vakare 7:30; So. Bostono Liet. Ukėsų kas mėn. treczią ketvergą vakare 7:30. Kas mėn. ketvirtą ketvergą visų dr-czių komitetų susirinkimas. Atliekamam laike salę parsamdome apielinkės lietuviams. Reikale kreipkitės pas Petrą Korzoną, 262 4-th str So. Bostone. Reikale susiraszymo su draugys tams adresuokite ant: P.O.Box 43 So. Boston, Mass.

FIRST NATIONAL BANK of PLYMOUTH, PA.

Uzdėta 1865 metuose
Kapitalas pervirszijs \$220,000

Direktorijai:
John B. Smith,
Edwin Davenport,
Henry Lees
R. N. Smith,
James B. Pierce
Ambrose We-t
A. K. DeWitt

John B. Smith, prezidentas,
A. K. DeWitt, kasierius.

Mokame 3% palukų už padėtus pinigus.

Del visu naudos.

Lietuvių korporacija įkorporavota Washington, D. C., su kapitalu \$50,000, pardavinėja akcijas tiktai po \$10,00, o pristojimas į ją \$1,00.

Kam miela geresnis gyvenimas ir užžedyjimas centų, pasiskubinkite, nes umai pagrangs.

Netrukus bus įsteigta drabužių krautuvė ir kiekvienas prigulintis prie korporacijos, turės gerą naudą.

Szi korporacija nuo seniai yra kiekvienam pageidautina. Taigi naudokitės isz progos, nes dabartės geriausias laikas. Raszant laiszką įdekite už 2ct. stampą dėl atsakymo, adresuokite:

Lithuanian Corporation,
310 Bedford ave.
Brooklyn, N. Y.

GERIAUSIA UŽEIGA.

Sziuomi praneszu visiems broliams lietuviams, ypatingai unijonistams, jog asz persikėliau į kitą vietą.

po No. 136 East Main str.
Plymouth, Pa.

Kur lygiai laikau Hotelj.

Taigi tariu puikią salę susirinkimams dėl draugysezių ir unijų. „Darbininkų Kliubo Draugystė“ savo susirinkimus laiko czion visados.

Teipgi neužmirškite savo draugo unijonisto, kuris jums gerai velyja ir jusų darbininkiskzoms organizacijoms.

Jums gero linkintis draugas
Jurgis Maceviczius
136 East Main str.
Plymouth, Pa.

Ar raszai kur gramatas

jeigu teip tai, pas mane gali gauti visokios popieros gramatoms. Rasi-te su visokiom grazioms kvietkoms ir su grazeis pasveikinimais ir su visokioms dainelems ir suvisokeis paveikslais. Tuzinas 20c.

Popieros su iszleidziamom kvietkom. Labai grazios. Viena 15 c.

Abrozėlei ant paveikslu altorėlio, iszleidziami. Vidui matyti szv. paveikslai. Po 15 c.

Szilkinėi abrozėlei po 15.

Szilkinėi pavinczavonės po 15.

Agentai gauna didelį pelną.
W. UKMANN, Box 14 Sta. W.
Brooklyn, N. J.

ANT PARDAVIMO

namai ir lotai
Plymouth, Pa. su lengvu iszmokescziu.

Mes turime keliolika gerų namų su latais ant pardavimo labai pigi, geriausioje vietoje Plymouth'o, kuriuos parduosime ant lengvų iszmokesczių.

2 dvilinki namai ir lotai — abu ant Centre Avenue.

2 dvilinki namai ir lotai — abu ant Willow str.

2 dvilinki namai ir lotai — abu ant Walnut str.

3 pavieniai namai ir lotai ant East Main str. arti No. 11.

3 pavieniai namai ant Chestnut str.

2 dvilinki namai su lotais ant Rail River str.

Visi pardavimui. Maži įmokėjimai, o likusieji kas mėnesis numokėti ant lengvų iszmokesczių. Pasiklaust pas:

D. L. J. Creveling,

15 So Franklin str.

Wilkes-Barre, Pa.

arba: **Sprys Block,**
Plymouth, Pa.

Boston Shoe Store

63 E. Main st. PLYMOUTH, PA

Laikome didziause ir puikiause kromą kurpių vyrizskų, moterizskų ir vaikų, didziauseme pasirinkime ir pigiause. Ateik ir pamėgink, o busi užganėdintas.

SPECIJALISTAS WYRISZKU LIGU

kuris pasekmingai gydo ligonius, greitai, teisingai ir tikrai, nes turi 20 metu praktikos ir kiekvienam

ISZGYDYMA UZTIKRINA.

Jeigu turi kokia nors paslaptina liga, kraujo užnodyjima, jeigu esi nusilpnejes ant viso kuno ar lytiszku daliu kuno, jeigu turi kita kokia nors liga ar kokius kenkimus, tai tuojaus rasyk arba pats atėik pas visiem žinoma pagarsėjusi Chicagos specijalista vyrizsku ligu

DR. B. M. ROSS

Rooms 1 to 7, 175 S. Clark St. kerte Monroe, Chicago, Ill. Roda dykai.

Ofisas atidarvas kasdien nuo 9 iki 4. Panedėlio, Serebos, Petryczios ir Sibatos vakarais nuo 7 iki 8:30. Nedėlton nuo 10 iki 1. Gaijuna susiznekte tie lietuvizskai. Ant atsakymo indek už 2c marke.

Ar jau turi Nauja geografiszka Kalendoriu?

Indek in gramatą už 25 ct. stampu ir siusk in „Vienybes“ redakciją, tai gausi.

Žmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei ver-
tę tavo piningų ir palengvinimą ant
Romatizmo,

Skausma Galvos,
Skausma strėnu,
Skausmą kaulų,
Skausmą sprando,
Ir Traukulio

Tai nnekle in sztorą, pas savo tautietį ir pareik-
lauk ZMIJEC NIKO kuris yra padirbtas aptie
koje dėdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Paleng-
vina tau koźname karte.

Jeigu sergi ant:

Vidurių, Kepenų, arba Kraujo.

Gerkl EGIUTERRO No 1. prigelbės koźnam
karte. Duodu paranką išgydymo drugio, prie
puolio ir gripo.

**JAIGU NORI GAUTIE TIKROS
TRAJANKOS**

Tai praszykie tosios ką Aptiekorius Groblevskis
sudaro. Yra tai sudirbta isz vi-okių augalų ir
szaknių isz devynerių dalykų sudėtos isz 27, (kaip
tai sako syk po 27) ant svieto geresnės Trajanko
nesiranda.

Aptiekorius Dėdė Groblevskis jau dėl ko-
no žinomas, yra vienas garsingiausių Aptiekio-
rių tarp mūsų tautos czionai Amerikoje. Tei-
po-gi yra dėl koźno žinoma, jog vienas geras ap-
tiekorius žino ir ženklina daugiau kaip 10 dakta-
rų, nežina pagalboj susirgusios žmonijos. Dėlo-
gi jeigu kada jus Dievas teiktusl delipetēt kokia
liga, tai tuojaus nusiduokite ant rodos pas jį!

Adresas:

ALBERT G. GROBLEWSKI
111 Main st. arba Box 1109
PLYMOUTH, PA.

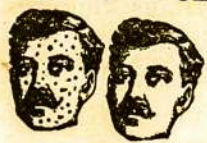
Naujas iszradimas!

„Keen-Edge“ geriausiai iszgalanda atezipuse
britvą dvejuose minutose ir padaro plonas asz-
mens. Senas britvas padaro kaip naujomis ir
yra gvarantuota, kad niekadus neapgaus. Ir kam
mokėti po 25 ct. uz vieną iszgalandimą britvos,
kada szmotelio „Keen-Edge“ užtenka ant kelių
metų. Viel įrankiai, kurie reikalauja gerų asz-
menų, gali buti iszgalastais ant „Keen-Edge“ nuo
kurio užlaiko savo asztrumą tris- syk ilgiaus, negu
galandami kitokiu budu.

Yra tai daiktas, kuris visur turės vietą. Klek-
vienas vyras, kuris pats skutaai, be jo neapsieis ir
klekvienuose namuose jis turi rastis, nes yra teip
pigus, kad klekvienas gal jį uz kelis centus nusip-
irkti ir naudotisi. Kasztuoja tikta 15 ct. Isz-
ktrpk szitą apgarsinimą ir pridėjęs uz 15 ct. mar-
kų pralauk, o mes iszsiuime pacztu ir apmo-
kėstme prisilutimą.

Ateluskite uz 2 ct. marktę, o mes jums iszsiu-
sime lenklezją katalogą su paveikselais britvų,
rėmų, parfumų, maszinukių drukavojamų ir t. t.
Galite su czėdyti daug pinigų pas mus pirkdami.
Mes gvarantuojame savo pardavinius. Adresas:
POLIONIA MERCHANDISE CO.
Dep. E. Westfield, Mass.

DAILU IR CZYSTA VEIDA

John's Supply House, 3215 S. Morgan St. Chicago, Ill.

tuoresi jeigu vartosi J. I. B.
BLOOD PURIFIER. Szita
gyduole panaikina spu-
gus (puczus), plemas ir
kitokius nezystumus ant
veido ir kuno. Iszczytli-
na krauja ir padarys vei-
da dailiu, czystu ir skal-
szciu. \$1.00 uz baksuka.

Ar turite 5 dolerius?

Jeigu teip, tai ar norite juos begyje
vieno menesio ant deszimt? vie-
no meto ant szimto?—o neuž-
ilgio ant tukstanczio pa-
didinti?

Senatorius J. M. JONES, isz Ohio,
G. A. DIENHAM, prezidentas American Palace Car Co.,
A. B. NETTLETON, buvusias sekretorius skarbo urėdo Suv. Valst.
C. H. ALTON, apimas prez. vietą firmos Couso & Louisburg R. R.
S. W. THOMPSON, agentas Suv. Valst. skarbo urėdo,
U. J. McCRACKEN, prie American Car & Foundry Co.
W. R. EATON, urėdninkas Suv. Valst. skarbo

yra tai direktoriai aukso kasyklių po vardu:

„Columbia Gold Mining Company“

Toji kompanija yra atsakanti ir turi vieną milijoną dolerių kapitalo. Virsz minėti
direktoriai koźnam duoda progą

TAPTI DALYVININKU

tų aukso kasyklų po vardu „COLUMBIA GOLD MINING COMPANY“. Kesyklos atsiranda Cripple Creek, Co-
lorado. — Toji žemės dalis per Amerikos geologus tapo pripažinta turinti daugiausiai aukso. — Bėgyj
paskutinių metų akcionieriams Colorado tapo iszmokėta jau apie milijonas dolerių.

VIENA AKCIJA KASZTOUJA \$5.00.

TOJI PREKE PARODO AKCIJOS VERTYBE. GERIAUSIU PALIUDIJIJIMŲ GALI BUTI STATISTISZKI
DARODYMAI:

Paskutinių laikų tyrinėjimai parodo, jog mes geriausę auksą turime. Czia skaitytojams iszrodome skaitl'nes,
kurias paskutiniejie tyrinėjimai atrado.

E. E. BURLINGAME, 1736 Lawrence St., Denver, Colo., iszrado, jog tos kasyklos turi 20,56 unc. aukso
tonoj. Vertė tono aukso: \$411.20. Tyrinėjimai gi TORREY EATON, 74 Cortland St., NEW YORK,
parodo 21,70 unc. aukso tonoj ir vertybę tono \$448,53.

Yra matoma, jog kasyklos po vardu „COLUMBIA GOLD MINING CO.“ turi
didelę ateitį ir koźnam, kuris turi akciiją, didelį ir tikrą uždarbį užtikrina.

NURODYMAI.

Ypatos, po kurių prieziura tos kasyklos atsiranda, visame kraszte placziai žinomos ir turi augsztas Suv.
Valst. valdzios vietas.

Pravardės ir urėdai tų ypatų kiekvienam gali užtikrinti, kad be jokios abejonės tų kasyklų dalyvininkų
galima pasilikti.

Kas dalyvininku nori tapti, privalo mažiausiai nors vieną už \$5.00 akciiją nusipirkti.

Taisias akcijas galima gauti, jeigu czia apaczioj prideta atkerpama popierukė su pıraszu bus mums prisius-
ta, arba kas laiszką (su savo locnu paraszu) prisius ant szio adreso: COLUMBIA GOLD MINING
COMPANY, 1135 Broadway, New York.

Pirmiau pinigų praszom nesiusi.

Columbia Gold Mining Co.,

1135 Broadway, N. Y.

Guodotini Ponai:

PARASZAS

Asz pasiraszęs, meldžiu man iszraszyti Vardas ir pravardė.....
(kiek?).....akcijų Columbia Gold Miestas.....
Mining Company vertės \$5.00 (penkių County.....State.....
dol.)ir prisiusti man certifikatą.

**Pirmutine lietuviszka karczema
Czapliko ir Orlinsko,**

117, 119 ir 121 A. str., SO. BOSTON, MASS.
Uzlaukome geriausią alų, degtinę ir cigarus, ir
eipgi suteikiame draugiszką rodą visokiuose rei-
kaluose.

PLAUKAI

jeigu slenka, ra-
szyk pas mus,
mes gvarantuo-
jame jog musu
naujai iszrastos
gyduoles, panaikins pleiskanas (bluzgnas), su-
laikys slinkima, sutvirtins ju szaknis ir vieton
iszpuolusiu ataugins naujus, dailius, tankius,
minksztus ir gluodnius plaukus. Apsaugos nuo
praplikimo ir prazillimo. Atsiusk \$1.00 o gausi
bonka musu garsingos gyduoles ant iszmeginimo.
ANIMATOR, 3305 Auburn Av, R 2. Chicago, Ill.

NICHOL'S INHALER sustabdo galvos skaude-
jima in pora minu-
tu, iszgydo svaigi
ma ir užyma gal-

wos, pamelinawu-
sius paakius ir slo-
ga, pageltusius ir
pabalusius weidus padaro raudonais. Preke 25c
Johns Sup. House 3215 S. Morgan St. Chicago, Ill

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste an labaigerų linijų. Taigi parduodu Laivakortes ir siunčiu pinigų į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiunčiu pinigų į Lietuvą ir į kitus kraštus pasaulės, labai greitai.

Prigulincias dalis arba pasargas lietuvoje atimu ir padarau paliudijimus arba aktus ir be jokios turbac jos. Turiu labai czystą ir puikią užėigą dėl svetelių, užtaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszczius nepaniekytų. Su guodone Kazi. Baltrukonis. Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**

636 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITĖS ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rastis kiekvienoj lietuviszkoj szejmynoj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sudėta dabar popieriniūm baksukije geltono kolerio ir pirkdami nuo sztorininkų visados reikalaukit Kazuno Trajankos. Jeigu negalit gaut pas savo sztorininka mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus prisiusta per paczta į trumpa laika.

Kam sirgti Gumbu, skaudėjimu po krutine arba panaszios ligoms, kada Kazuno Gumbo-Kura netik ka apmalszins liga, bet ir praszalins į trumpa laika. Kasztuoja \$1 00, su prisiuntimu per paczta \$1.25 ir bus greit prisiusta. *Gumbo-Kura* susideda isz dviejų preparatų boonkutės vaistų ir tablets Gumbo-Kura No 1. tai yra labai geri vaistai moterims po palagu, nes skaudėjima greit apstabdo, su prisiuntimu per paczta kasztuoja tik 75 ct.

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra isz bandytas ir daug žmonių yra iszsigydę isz ilgos sirgimo Reumatizmu. Užtikrinu, kad szitas preparatas praszalins Reumatizmą vartojant per atsakuntį laika, jeigu bus vartojama sykiu su *Expeller Linimentu* praszalins minėtas ligas. Prisiusk Money Order ant 1.50, o bus prisiusta į trumpa laika per paczta. Adresuok:

L. M. KAZUNAS, aptiekorius.
107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

ADRESAI

Susivienijimo L. A. virsz.

Prez. — M. Valentinavyczia,
1917 N. Main str., Saranton, Pa.

Vice-prez. — J. Tareila,
677 N. Riverside, Waterbury, Conn.

Sekretorius — T. Astramskas,
121 Washington Ave. Philada., Pa.

Kasierius — T. Pauksztis,
123 N. Main str., Pittston, Pa.

J. Kazakevyczia,
1150 Wyoming Ave. Pittston, Pa.

Kasos globėjai { K. Unika, 943 S. 2nd. str. Philadelphia, Pa.

Uzveisdėtoju knygyno—V. Daukszys,
1224 S. Hancock st. Philadelphia, Pa.

AGENTAS

asekuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ už ognies

Geo. WILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

Lietuviu užėiga.

Geriausė užėiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siunčiu pinigų į visas dalis svieto. Pardūdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dū du kiekvienam prieteliszką rodą. Nepamirszkite atsilankyti reikale

Petras Lipavyczia,
LUZERNE, LUZ. Co. PA.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS

Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujusiają madą, duoda drūtą ir gerą materiją ir už pigę prekę. Telposiszenus ant naujyperdriba. Visi pas savo Tautietį.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdovano'a

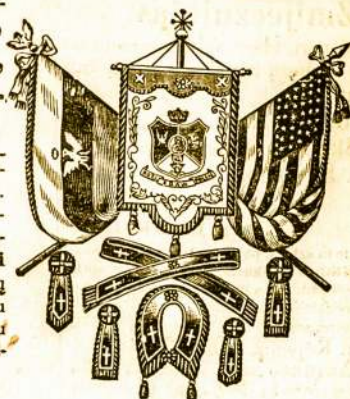
DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszko's Parodos už rupestinga, teisinga ir artistiszką iszdėrbimā.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę aprekszti guodotiniems Kunjgams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszcziaus pamėnetus daigtus **Pigiausei, Teisingiausė ir Geriausėi,** nes per 30 metų užsiimdama iszdėrbimais įgijau geriausę praktikę ir dėl to galiu viską padėrbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

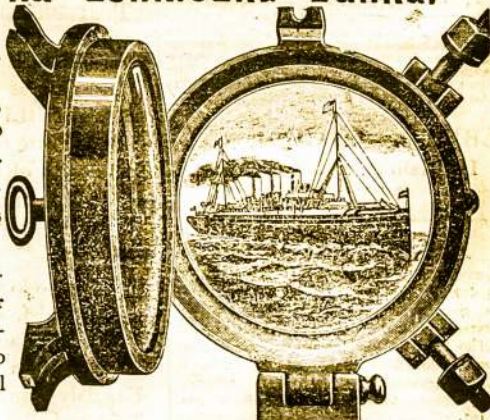
Su guodone **W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.**

Sloveniszka--Lenkiszka Banka.

Parduoda Laivakortes sz Amerikos į Europą ant geriausų Laivų, Hamburg, Rotterdam, Bremen, Antverp Havre Liverpool, Neapol ir tt.

Parduoda tikietus visais gelžkeliais į visus miestus visam sviete.

Siunčia pinigų į visas svieto dalis greitai ir už pigiausią prekę. Perka, parduoda ir iszmaino visokius pinigų pagal dienos kursą.

Atlieka visokius reikalus senam kraszte.

GALIMA SUSISZNEKĖT LENKISZKAI.

Banka atidara nuo 8 ryto iki 9 vakare. Nedėldieniais nuo 9 iki 12 ryte.
100 1/2 E. Main str. **Hurwitz's,** 42 E. Market Str.
PLYMOUTH, PA. Wilkes-Barre, Pa.

M. ROSENBAUM

Geriausė dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIŲ į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiekvienoj' dalyje svieto ir siunčiam pinigų greitai ir pigėi.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigų priimam bankon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas **609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.**